

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Levin, Poul.

Titel | Title:

Den døde By : to Fortællinger.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : Gyldendalske Boghandels Forlag,
1902

Fysiske størrelse | Physical extent:

172 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

POUL LEVIN

DEN DØDE BY

1902. Nr. 662
KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

1902
~

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

POUL LEVIN
VICTOR HUGO

I—II

1901—1902.

9 Kr.

Oscar Levertin (Svenska Dagbladet): Det är med verklig glädje man på hundraårsdagen af Victor Hugos fødelse hänvisar den nordiska läsaren till ett nytt och förträffligt arbete. Just til minnesdagen har utkommit sluthäftet af den utan fråga mest sakrike och förstående monografi öfver Hugo, som finnes på nordiskt tungomål, och den teckning, den unga danska litteraturhistorikern Poul Levin utgifvit öfver förra århundradets största franska diktare, intager en hedersplats inom Hugolitteraturen i det hela.

Hjalmar Christensen (Bergens Tidende): Han medbringer til Løsningen af sin Opgave sin højt udviklede Intelligens, megen erhvervet eller instinktiv Menneskekundskab, en betydelig Evne til at trække karakterfulde Linjer, kombinere, stille enkeltstaaende Foreteelser i en virkningsfuld Forbindelse. Han disponerer sit Stof udmærket.

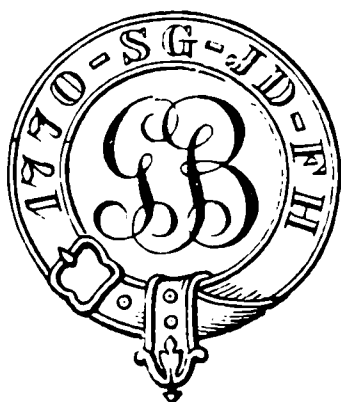
J. Poirot (Neuphilologische Mitteilungen): Ce livre, qu'il nous faut, et qu'on ne nous annonce pas de France, un critique danois, le Dr. Poul Levin, essaie de l'entreprendre. Il est en possession d'une méthode sûre, ses recherches sont étendues, ses vues souvent personnelles, son admiration sincère sans être aveugle.

DEN DØDE BY

POUL LEVIN

DEN DØDE BY

TO FORTÆLLINGER

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

1902

DEN DØDE BY

I.

Herman Falk kom fra et Foredrag i filologisk Selskab. Ved en Udgravning i Pompeji havde man atter fundet et Lig. Det laa paa Tærskelen af et Hus, og efter at man havde taget en Afstøbning ved at hælde Gips ned i den Fordybning, som Liget havde frembragt i Dyndet og Asken, havde man set, at det var Liget af en Mand, der i Dødsøjeblikket maatte have trykket en Stav eller noget lignende til sig.

Fundet var blevet diskuteret i de store udenlandske Tidsskrifter, forskellige Gissninger var opstaaede om, hvad Staven skulde betyde. I det Foredrag, Falk havde hørt, var den Mening blevet fremsat, at den var en Bogrulle.

Denne Anskuelse beskæftigede Falk meget, mens han gik gennem de gamle Gader, der førte fra det filologiske Selskabs Mødested ud til den moderne Del af Byen. Denne Mand, som i Dødsstunden trykkede en Bogrulle op til sig, satte hans Fantasi i Bevægelse. Var det en Digter? En Lærd? Eller var det blot et vanvittigt, dødsrædt Menneske, som i afsindig Forvirring havde grebet det første det bedste, var styrtet ud af Døren — og var faldet sammen lige paa Tærskelen.

Saa gik Aarhundrederne deres Gang over den tavse Mands Lig, indtil man langt om længe fandt det og søgte at faa det til at tale. Falk hørte saa tit Folk sige, at det, som interesserede dem ved Pompeji, var det »Indblik i Oldtidens Liv, som Byen giver.« Han kendte ogsaa de ypperlige videnskabelige Værker derom, havde fulgt Nissens Studier og ledsaget Boissier paa hans arkæologiske »Promenader«. Men alligevel var Pompeji for Falk ikke Billedet af Livet, men af Døden.

Han tænkte sig altid Byen i Dødsøjeblikket. Pompeji var for ham Rædslen, Skriget, Tavsheden. Han saa dem for sig disse Mennesker, der for afsted med fortrukne Ansigter og sønderrevne Klædningsstykker. De trampede hinanden ned, hadede hinanden, skreg, kæmpede for at komme ud. Og bag dem alle Døden, hujende, grinende, hoverende. Den vidste, at de alle løb mod deres Undergang, hvorhen de saa vendte sig. Den slyngede sin brændende Aande om alt, for ind i Husene, rev Bægeret ud af den tørstiges Haand, Tenen ud af Slavindens, Tavlen af den skrivendes, Døden væltede Altrene og knuste Billedstøtterne, og den lagde sin Haand paa Menneskene, knugede dem ned i forvredne Skikkelser for at opbevare dem som Sejrsmonumenter — Døden som Billedhugger.

Hvad havde disse Mennesker tænkt paa, da de laa dør og vidste, at de maatte dø? Havde de én eller tusinde Tanker? Havde den døende Mand, der trykkede Bogen op til sig, tænkt paa, hvad han just havde

læst? Eller vilde han gemme disse skrevne Ord, idet han ligesom skærmede dem for Ødelæggelsen ved at kaste sit Legeme mellem dem og Døden? Hvad nyttede det saa — Ordene var slettede ud for længe siden. Maaske rummede de hans bedste Tanker, og de skulde just nu have baaret hans Navn ud i Verden. Nu var han glemt, en navnløs Afstøbning, som udstilledes i et Museum. Og Verden beskæftigede sig med Værker, der er langt ringere end hans.

Falk saa sig om i de mørke, triste Gader, gennem hvilke han gik. Her sad de, de flittige unge Mænd, og søgte at bygge Oldtiden op af de Stumper, der var tilbage. Smaa Lamper lyste svagt bag de sammentrukne Gardiner. Fra et af Kollegierne saa han en lille Mand med en lang Pibe i Munden, en Slobrok, der slingrede om ham, og et Par slidte Morgensko paa Fødderne liste over Gaden ned i en Spækhøkerbutik for at komme tilbage med et Par røgede Sild i Avispapir.

Fattigt og trist overalt. Hvor det dog var Synd, at de Mænd, som testamenterede disse Boliger til Studenterne, havde valgt Huse, der laa sammenklemte i mørke, grimme Gader, grimme Huse i grimme Gader, graa og triste Huse med smaa Celler, i hvilke Landets Ungdom skulde spærres inde.

Og her i disse Celler skulde Oldtiden faa nyt Liv! Det maatte jo blive til Gloser alt-sammen i Stedet for til Skønhed. Ja netop til Skønhed, Skønhed, Skønhed, der skulde vise det hele Samfund, som knugedes til Jorden af Nyttekrav og Pungenød, det Skønnes Livsværdi.

Mørkt og trist i de tavse Gader. Hvorfor var der ingen, som lo eller sang eller spillede? Dette lærde Kvarter var jo som en Grav, hvor Støvet faldt og faldt som en Askeregn, der for anden Gang begravede Oldtids Liv.

Falk kom til at tænke paa sig selv. Nu havde de igen deroppe ved Mødet spurgt ham, om han arbejdede paa en Bog. Og han havde atter maattet svare nej. Han

blot læste, læste og noterede op, gjorde Udkast og lagde Planer. Noterne, Udkastene, Planerne fyldte hans Skuffer, men det store Arbejde fik han aldrig gjort.

I Grunden laa han jo begravet som alle de andre.

Men hans Grav var skønnere end deres.

Hvidt og fornemt laa Slægtens Hus nogle Timers Gang fra Byen. Parken med store Alleer af Kastanier og gamle krogede Frugttræer strakte sig ned til Sundet, og bag Huset laa Marker og Skov.

Inde i Huset var de høje, store Stuer fulde af gamle Møbler og Malerier. Og der var den store Gang med de kølige, kalkede Vægge og den røde Murstensbrolægning, og paa den anden Side af Gangen laa Biblioteket, Skatten — Graven.

Det var en mægtig Sal med hvælvet Loft. Store, smaarudede Vinduer vendte ud til Parken, midt paa Gulvet, hvor de hvide og sorte Marmorfliser dækkedes af et tykt Tæppe, stod et stort Arbejdsbord. Og rundt om det, op ad Væggene og ud fra Væggene,

var der hvidlakerede Reoler med al Verdens Litteratur. Saaledes havde Biblioteket staaet i flere Slægtled, stadig forøget, men aldrig flyttet. Ingen Haandværker havde rørt ved det gamle Rokokoloft, der i Tidens Løb havde faaet nogle Revner, og ingen havde efterset de hvide Reoler, i hvis møre Træ Ormene gravede deres Gange og Huller. Det hændte af og til, at et Stykke Gibs faldt ned og knustes mod Gulvets haarde Fliser, eller at en Hylde knækkede over ved Bøgenes Vægt. Falk lod det ske, ordnede blot lidt om paa Bøgerne, men lod ingen Reparationer foretage. Biblioteket holdt nok hans Tid ud, og efter hans Tid kom jo Ragnarok og en ny Ejer, der ikke hørte til Slægten. Han kunde saa rive det hele ned, om han lystede, for ham var det jo ikke andet end en gammel Sal med mange Bøger.

Oprindelig havde Huset været et Jagtslot, bygget til at modtage og beværte jagttrætte Gæster. Bibliotekssalen havde dengang været Spisesal, oppe fra Loftet havde Basunenglene blæst deres Fanfarer ud over Herrer

og Damer og Lakajer og Mad og Vin. Og i de varme Sommeraftener havde man sværmet rundt i Parken. Der stod endnu en klippet Bøgeallé. Den var ganske smal og høj og dunkel. Fuglene byggede Reder inde i de grønne Hække, der var tavse Vidner — ingen saa, og ingen hørte.

Saa døde Jagtherrerne og deres Damer, og Englene i Loftet blev gamle og graa, mens de blæste for den Brattske Slægt, der tog Huset i Besiddelse. En af Slægtens Mænd grundede Biblioteket, flyttede de store Reoler ind og lod dem hugge fast i Loftet. Og fra den Tid af samlede Bratterne paa Bøger. Kun én af dem blev en lærd Mand, det var Hermans Morfader. Han kunde mange Sprog og holdt lærde Foredrag om dem. Han var meget anset, og de vilde knytte ham til Universitetet. Men han vilde ikke. Han var rig, vilde være uafhængig og »gad ikke«, som han sagde, »hvert Aar staa og læse det samme op af et Papir for de dumme unge Mænd, der oven i Købet lugtede fælt.« Herman huskede Morfaderen som en lille, hvid-

haaret Mand, der overraskedes af Døden ved det store Arbejdsbord inde i Biblioteket. Dèr fandt man ham død en Foraarsdag; Solen spillede muntert paa hans Papirer og opslaaede Bøger.

Og det blev Vinter og Sommer, og Solen faldt utallige Gange ind gennem Biblioteks-salens Vinduer, mens Herman gik alene omkring derinde.

Han brugte Biblioteket til Legeplads. Naar han gik mellem Bogreolerne, tænkte han sig, at han var i en Bys Gader. Reolerne var Husene. Han klatrede op ad de lange Stiger og aflagde Besøg paa første, anden, tredje, ja ottende Sal, og han gik Ture fra den ene Gade til den anden og gav dem fine og mærkelige Navne, som ingen andre kendte. Pladsen omkring det store Bord var Torvet, og i Huset, hvor Foliobindene var opstillede, dèr boede Kongen og Herman selv.

Biblioteket var Hermans By, og der var sjældent nogen, der forstyrrede dens Fred. Faderen var ingen Bratt, han var kommet

derinde fra, fra den store By. Han fandt sig aldrig sin egen Plads i Huset. Han var idelig paa Farten ind til Byen og vedblev at drive Forretning, skønt han ikke behøvede det. Og hvert Foraar blev han rejse-syg. Saa maatte han afsted, ud at stifte Bekendtskaber, sidde paa de fine Restauranter og drikke sig en let Rus, før han gik ud til Livet i de fremmede Gader. Herman huskede svagt — Faderen var død, da Herman endnu var ganske lille —, at baade Bedstefaderen og Moderen og den gamle Tjener Ferdinandsen havde ligefrem Medlidenhed med den stakkels Mand, der maatte ud at rejse. Faderens Rejsetrang stod for Herman fra Barndommen af som en Slags Sygdom, som noget, man rystede paa Hovedet af.

Hermans Moder sad hjemme. Naar Herman tænkte paa sin Barndom, saa han hende som en graahaaret, fin Dame, der læste og spillede meget. Det stærkeste Indtryk var af Musiken. Han saa hende sidde med det bløde graa Haar ved Klaveret og

spille, helst Beethoven. Herman kunde huske hver Node i Andanten af den tiende Sonate.

Men fra de senere Aar var Hermans Indtryk saa rige og stærke, at intet enkelt løste sig ud fra de andre. Inderligere og inderligere havde han og Moderen levet sammen, der var intet, de ikke havde talt om, de havde læst de samme Bøger, gaaet de samme Veje.

Mellem Moderen og Biblioteket delte han sin Tid, efter at hans Skolegang og Universitetsstudium var endt. For Moderen udviklede han paa lange Spasereture sine mange Planer, hun rystede smilende paa Hovedet og sagde: gør et Arbejde færdigt. Han forsøgte, men han kunde ikke. Der kom altid noget nyt. Han manglede en personlig, stærk Tendens, om hvilken han kunde samle sine Indtryk, han manglede den Oplevelse, der skulde give ham Evnen til at forstaa fuldt ud, hvad de andre oplevede. Derfor flakkede han omkring uden fast Plan som en Rejsende i en By. Fra den ene Biblioteksgade kom han ind i den

anden, og saa var der nye Bøger, som maatte købes, nye Gader, som Herman grundlagde — Forstæder, der under Moderens Øjne skød sig ud fra den gamle By.

Og Moderens Billede knyttede sig for Herman uløseligt til Biblioteket. Han kunde falde i Tanker oppe paa en af Stigerne med en Bog i Haanden — den læste Mor, her er et af hendes Bogmærker, det sagde hun den Aften — — —

Og ved Siden af Moderens Billede saa Herman Judiths. Hendes unge, friske Farve saa han og de smilende Øjne og den ranke Skikkelse og de store, stærke Hænder. Han saa Judith komme dansende ind i det tavse Hus, og hun sang, saa Tonerne slog mod Hvælvingerne som Fugle, der steg paa stærke Vinger. Judith kom som en tilfældig Gæst, den nye Nabos Datter, men hun blev den uundværlige — for Moderen, for Herman — — —

Og Naboen døde, og Judith rejste bort for at studere i Paris. Først skrev hun hyppigt, saa blev Brevene sjældnere og sjæld-

nere, hvor var hun nu? Stille blev der i Huset, og ganske stille blev der, da Herman fulgte sin Moder bort.

Han sad Natten efter Begravelsen inde i Biblioteket og ønskede, at Bøgerne vilde styrte sammen om ham.

Han lagde Hovedet ned paa sine Arme og lukkede Øjnene. Han vilde intet se, intet høre.

Men ud fra de gamle Gader og fra de nye, fra alle Etagerne og fra Kongens Hus raabte Savnet imod ham.

Og Herman kunde ikke rejse og ikke blive. Han arbejdede rastløst og uden Maal. Og spurgte de ham, om han havde et Arbejde for, saa rystede han paa sit Hoved.

Da var han 30 Aar. Den rige Kandidat Falk kaldte de ham. De respekterede hans Kundskaber, men beklagede, at han benyttede dem saa lidt. Han kunde jo sagtens, sagde de. Han behøvede ingen Stilling, intet Legat, ingen Timer i Skoler. Og mens de andre sporedes frem af Ærgerrigheden og Nødvendigheden, stod Herman stille; og de

andre for ham forbi — og misundte ham hans lykkelige Lod.

Han kom sjældent ind til Byen, man saa ham aldrig i Theatrene. Han var afholdt af sine Kammerater, som den nemt kan blive det, der ikke tager Del i Konkurrencen. Men han havde ingen virkelige Venner og modtog næsten aldrig nogen i sit Hjem. Var han en Gang imellem sammen med andre; saa var han en daarlig Selskabsbroder. Enten talte han for meget eller for lidt. Han var lidt vel grundig, syntes de andre. Naar man diskuterede et Spørgsmaal med ham, blev han aldrig færdig. Der var Reservationer at tage, Bispørgsmaal, der nødvendigt maatte tages med, fordi de belyste Hovedsagen, man maatte huske paa — — ikke glemme, at — — —

Og medens den, der havde rejst Diskussionen, for længe siden var ked af den, blev Herman ved og bemægtigede sig ganske mod sin Vilje hele Samtalen. Eller ogsaa kunde han sidde helt tavs, fordi han pludselig kom til at længes efter sit Hjem.

De stiliserede Tapeter, de skabagtige Dukkemøbler, alle disse Krukker og Fade, der bredte sig saa pretentiøst med deres smægtende Farver — alt det opstillede i de andres Hjem vakte Længslen efter hans eget, hvor alt stod paa den Plads, hvortil det var født. Der var ogsaa saa meget i hans Kammeraters Tale, han ikke forstod eller ikke havde Interesse for. En By har sine egne Æmner — sine smaa Intriger, smaa Nyheder, smaa Latterligheder —, der ikke maa tages for mere, end de er. Men Herman forstod ikke det, der laa bag, han tog alt bogstaveligt, men saa var det ikke morsomt.

Saa sad han dør udeltagende og hensunken i sig selv og var til Besvær og Ked-somhed for de andre.

Nej, han havde det bedst hjemme i Biblioteket. —

Og alligevel holdt han af at gaa gennem Byen.

Han drev langsomt gennem de smaa Gader ud til den livlige og befærdede By for at naa Jernbanestationen og køre hjem.

Det var en Aften mellem Foraar og Sommer, og det forekom Herman, at alle Mennesker var ude at spasere. De unge Damer lo, og deres nye Kjoler lo, og var der paa et Torv en Plæne eller op ad en Mur et Træ, saa lo ogsaa det grønne til de glade. Herman lod sig drive med Strømmen, og naar en eller anden ung Pige vendte sig om og sendte ham et Smil — en prøvende Opfordring eller blot et Udslag af godt Humør — saa greb han Smilet i Flugten som en munter og spraglet Sommerfugl, der satte ham i lystigt Lune. Vogne hastede afsted ude paa Kørebanen. Der var nogle, som var helt optagne af Passagerer. Stundom klang en skingrende Latter gennem Luften akkompagneret af Piskesmæld. I andre Vogne sad kun to eller en, men alle havde de travlt, de kørte alle til et eller andet Møde.

Herman nød denne Støj og Trængsel. Luften, der var mættet af Violerne, som i store Kurve blev falbudt de spaserende, og af stærk Parfume, der fulgte de fintklædte

Damer, som stødte Herman paa Armen og saa paa ham med blanke, udtryksløse Øjne, Latteren, Livsglæden, Piskesmældene og Smilene gjorde hans Blod hedt og hans Øjne muntre.

Han havde altid holdt af at vende hjem til sin Stilhed gennem Larmen.

Ogsaa Jernbaneturen var ham behagelig. Aftentoget førte Passagerer fra Udlandet videre til Sverrig. Herman blandede sig i den internationale Mængde, han morede sig over Damernes Nervøsitet og beundrede Herrernes Vigtighed, naar de med deres smaa Rejsehuer og lange Ulstre spankulerede op og ned ad Perronen. Og blot det, at der blev røget mange Cigaretter, gav Billedet en morsom Kolorit.

Naar saa Herman sad i Kupeen, der var opfyldt af Folk, som rodede rundt i deres Tasker og Plaidruller, studerede Togplaner, forsøgte at forstaa det danske Sprog, førte Regnskab, talte Penge og i det hele taget beregnede, hvorledes de skulde bære sig ad med at faa alt til at passe, saa kunde der

pludselig komme over ham en lykkelig Følelse af, at han var hjemme, hans Sager var i Orden, om en halv Time vilde han sidde i sin Stue i Ro og Hygge, mens Jernbanen rumlede de Stakler videre til fremmede Byer og snavsede Hoteller. —

Da Herman kom til Stationen, var der Trængsel. Han drev efter sin Sædvane langsomt langs med Toget for at finde et godt Rejseselskab. Foran en første Klasses Kupé stød en høj Dame, indhyllet i en elegant graa Silkekaabe. Hun havde et hvidt Rejse-slør for Ansigtet, saa at hendes Træk var skjulte, men der var noget ved Holdningen, Maaden at staa paa, den dristige Frisure, som lokkede Herman og bestemte ham til at vælge hendes Kupé.

Hun ventede øjensynlig paa nogen. Herman saa en lille, grovtbygget Herre bane sig Vej hen imod hende. Han var paaklædt med udenlandsk og overdreven Elegance. En langskødet, stramtsiddende graa Overfrakke, graa Cylinderhat og brede graa Gasmacher ned over Lakstøvlerne. Da han

kom nærmere, saa Herman hans Ansigt: Øjnene var store og urolige, over den smalle Mund sad en stor, graa Moustache, der var strøget opad som en Vifte paa preussisk Kejsermanér. Der var en ejendommelig Duft af Udland over den høje Dame med Sløret og den lille graa Herre.

Men idet Herman nærmede sig, sagde Damen temmelig højt paa Dansk:

»Fik De saa alt ordnet, Finsen?«

Herman studsede. Han kendte den Stemme. Uvilkaarligt gik han helt hen til den fremmede Dame. Pludselig saa han hendes Træk bag Sløret. Og hun slog det til Side med et Udraab. Det lød paa samme Tid fra dem begge:

»Judith.«

»Herman.«

II.

»Maa jeg præsentere,« sagde Judith. »Kandidat Falk — Hr. Finsen, min Impresario.«

»Stor Ære,« sagde Finsen og tog sin Hat af.

»Vil Du rejse, Judith?« spurgte Herman.

»Ja, vi skal paa Tourné i Sverrig.«

»Men hvorfor har jeg ikke set Dig? Har Du været længe i Danmark?«

»Nej, Kære, vi kommer fra Tyskland i Aften.«

»Vi maa stige ind, Toget skal gaa,« sagde Finsen og hjalp Judith op i Kupeen.

Iltoget førte dem i susende Hast til Helsingør, hvorfra Judith med Færgen skulde videre til Sverrig.

De sad i Kupeen de tre, og Samtalen gik besværligt. Finsen talte mest. Han konver-

serede som en Verdensmand, talte om Jernbaner og Restaurationsvogne, om nogle opsigtvækkende Malerier, han havde set udstillede i Berlin, og om en mærkelig Proces i London. Han spurgte, om det generede, at han røg, tændte sig en Cigaret og kastede den et Øjeblik efter ud ad Vinduet. Saa noterede han lidt i sin Notebog, besaa Garantiseddelen og syslede om Judith. Han lagde Rejsetæppet til Rette om hende, hentede hendes Haandtaske ned fra Nettet, børstede Støv af hendes Kaabe og tog hendes Handsker op, naar hun tabte dem paa Kupeens Gulv.

Han var i ustandselig Bevægelse. Og i Kupeens daarlige Belysning lignede han med sine lidt for høje Skuldre, sine tunge Lemmer og sit store Hoved en urolig Trolde, der har forsinket sig og ikke kan finde Indgangen til sin Hule.

Mellem Judith og Herman veksledes kun faa Ord, de kunde ikke tale sammen, naar Finsens rumsterede omkring dem. Men de

sad og saa paa hinanden, og de enkelte Ord, de sagde, fik en stor Betydning for dem.

»Hvor det er længe siden, vi saa hinanden,« sagde Herman og trykkede Judiths Haand.

»Ja,« sagde Judith. Hun lod sin Haand hvile i hans, og det var, som om deres Ord sugedes op af deres Blod og førtes med Hjerternes Slag ud i Fingerspidserne.

I deres Haandtryk laa Minder og Glæde og Vemod.

»Du bor vel hjemme paa »Brattsborg« ?«

»Ja naturligvis. Alting er ved det gamle. Men nu er jeg helt alene.«

»Ja — nu er Du alene.«

De sad tavse igen. Og de vidste, at nu tænkte de begge to paa Hermans Moder. Ind i deres Tanker sneg sig Jernbanetogets Raslen, men Stempelslagenes sikre Takt blev til en gammel Melodi, de begge kendte.

Judith strøg sig med Haanden over Øjnene.

»Kører De med til Helsingør?« lød Finsens underligt klagende Stemme pludseligt. Toget holdt nu ved den Station, hvor Herman skulde staa af.

»Ja vist gør han saa,« svarede Judith.

Finsen satte sig med et lidt hidsigt Ryk hen i den anden Ende af Kupeen og tændte og kastede en Mængde Cigaretter, mens han stirrede ud paa de mørke Skove, gennem hvilke de kørte.

Herman bøjede sig mod Judith og sagde:

»Alt staar hjemme, som da Du forlod det. Det er ligesom om det havde ventet paa Dig. Stuerne har de samme Møbler, og Flygelet staar paa den gamle Plads, men der er sjælden nogen, som rører det. Og nu vender Du tilbage og tager det alt i Besiddelse.«

Judith saa forbavset paa ham.

»Vender tilbage — hvorfra véd Du det?«

»Har Du ikke sagt det? Det syntes jeg.«

Judith vidste det ikke. Havde hun sagt det? Eller var det blot en Tanke, som var faret gennem hendes Hjerne?

Men det var jo Vanvid.

Der henne i Mørket skimtede hun Finsens graa Skikkelse, og hun sad her rejseklædt, Rejsetasken gyngede i Nettet over hendes

Hoved, og i Pakvognen stod hendes store Kufferter med de rige Toiletter til Koncerterne og med Kontrakterne — alle de snedige Kontrakter, Finsens Mesterværker, gennem hvilke Paragrafferne snoede sig saa listigt som Lianerne i en Urskov.

Og Judith kom til at smile ad den underlige, uerfarne Herman, som troede, at alt var afgjort.

»Kære Herman, Du tror vist, at en Kunstnerindes Liv er hendes eget.« Hun sagde Kunstnerinde med et lidt hoverende Tryk paa Ordet, der stødte Herman. »Nej, min Ven, jeg er købt og solgt. Jeg maa synge, naar jeg skal, standse Rejsen, hvor Kontrakten forlanger det, og farte videre, naar det er forud beregnet, aftalt, betalt. Du skal slet ikke se saa himmelfalden ud, for det er ikke anderledes for mig end for alle andre.«

»Stakkels Judith.«

»Stakkels Judith — det skal Du slet ikke sige.« Judith talte sig hidsig, og hendes høje Ord fik Finsen til at vende sig imod hende og høre efter. »Jeg er aldeles ikke

stakkels, og jeg har valgt at leve det Liv, fordi jeg inderst inde holder af det. Hver Dag bringer mig noget nyt — nye Byer, nye Mennesker, nye Indtryk. Hvorfor skulde jeg ikke leve, som jeg gør?» Hendes Stemme gik op i høj Diskant og lød nervøst og unaturligt. »Jeg er jo udenfor det hele. Det ene Sted kan være mig lige saa godt som det andet.«

Og pludselig lød Finsens Stemme til dem henne fra det andet Hjørne.

»Netop, netop. Eller snarere: det ene Sted bedre end det andet, fordi det nye altid er bedre end det gamle. Hvad skulde man tage sig til i dette lille Land? Trave rundt i København mellem de samme kedelige Mennesker, der belurer hinanden, snakker om hinanden og misunder hinanden? Her er altfor mange gamle Jomfruer og ledige Mandfolk i dette Land og altfor mange Telefoner — der hænger en gammel Jomfru i Enden af hver Telefontraad og afgiver Rapporter. Nej, væk fra det hele, ingen Klods om Benet.«

Det var som gik der en Skygge over Judiths Ansigt. Hun havde sagt noget, hun halvt om halvt fortrød, fordi det saarede Herman, og det pinte hende, at Finsen støttede hende og ligesom slog hendes Ord fast.

Hun vendte sig mod Finsen og sagde drillende:

»Der kom det. Klods om Benet, ikke sandt Finsen? Klods om Benet — vil De ikke forklare Hr. Falk det nærmere?«

Som en rasende for Finsen hen til Judith og raabte ind i hendes Ansigt:

»Jo, jeg vil. Fru Finsen mener jeg, Fru Alma Finsen og hele Slænget, som jeg forlod for Deres Skyld.«

Herman sprang op, greb Finsen i Armen og kastede ham om i Sædet.

»Er De gal Mand?«

Men Judith brast i Latter.

»Sæt Dig rolig ned, Herman. Han gør, men han bider ikke.«

Der blev pludselig ganske stille i Kupeen. Herman var som lammet. Han forstod ikke et Ord af, hvad der var gaaet for sig. Det

var for ham, som om han med ét sad mellem Mennesker, der var ham vildtfremmede. Toget hastede afsted, men Stempelslagenes Takt var vild og nervøs.

Lidt efter sagde Judith: »Du skal ikke sidde og tænke paa dette, Herman. Vi to kan ikke tale sammen i en Jernbanekupé. Jeg har truffet saa mange rundt om i Europa, med hvem jeg har talt godt og længe i Kupeer, men vi to kan nu ikke. Bryd Dig ikke om det med Finsen, det var et lille uskyldigt Drilleri.«

»Nu er vi der,« sagde Finsen.

Toget rullede ind paa Helsingørs Perron. Finsen fik med sin Stok lukket Kupédøren op, endnu mens Toget var i Fart. Han var den første af de Rejsende, der stod paa Perronen. Med stor Rutine ordnede han alt.

»Vil De tage Dem af Haandtasken og Plæderne Hr. Falk, det er tre Stykker i alt. De skal ned paa Færgen, vil De maaske sætte Dem ind i Rygesalonen. Værsgod, her er min Haand, Frøken. Hr. Falk følger

Dem over paa Færgen, mens jeg sørger for Kufferterne —. Saadan, saa løber jeg — — —.«

Og den lille graa Mand gled gennem Mylret.

Herman banede sig langsomt Vej med Judith under Armen. Han vilde sige tusinde Ting, spørge, love, bede. Tanker og Planer vældede ind over ham, mens han puffedes fra alle Sider.

Da de var kommet ud af Stationsbygningen og saa Færgen foran sig, standsede han pludselig, og alle hans Spørgsmaal og Løfter og Tanker og Planer fortættede sig i det ene Ord, som han sagde til Judith, mens han uvilkaarligt tog hendes ene Haand:

»Bliv.«

Det gav et Sæt i Judith.

»Blive — mener Du det?«

»Ja, saa fuldt som jeg nogensinde har ment, hvad jeg sagde.«

Judith stod et Øjeblik stille, saa gled et Smil over hendes Ansigt.

»Og Finsen?«

Herman gik ud af Vrimlen med hende.

»Bliv, Judith, Du maa. For alle vore Minders Skyld maa Du blive. Og for min Skyld, for min — hører du Judith.«

Dampfærgens Klokke kimedede. Vaggonerne indladedes med et dumpt Fald af Jern paa Staal. De Rejsende skyndte sig ombord.

Herman slap Judiths Arm og løb hen til Færgen. Han vinkede til Judith, at hun skulde blive. Hun stod i Mørket, stadig smilende.

Herman standsede ved Landgangsbroen. Nu saa han Finsen paa Dækket, kiggende til alle Sider, han vinkede ham hen til sig og raabte op til ham:

»Har De ikke set Frøkenen?«

»Nej,« raabte Finsen.

»Naa ja, jeg fulgte hende om Bord, men hun steg op i en af de gennemgaaende Kupeer, det blæste.«

Passagererne var om Bord. Herman maatte flytte sig, da Landgangsbroen skulde trækkes ned.

»Jo, hun sidder i Kupeen. Naa ja, Farvel Hr. Finsen og paa Gensyn. Frøkenen bad

mig sige Dem, at hun gerne vil have en Kop The bragt ind til sig.«

»Det skal jeg nok besørge. Farvel Hr. Falk. Har glædet mig meget at gøre Deres Bekendtskab.«

Færgen satte sig prustende i Bevægelse med sin tunge Byrde. I overmodigt Humør tog Herman sin Hat af og svingede den.

Saa gled Færgen ud i Mørket. De elektriske Lys slukkedes, og Finsens Skikkelse slettedes ud.

III.

Judith stod bagved Herman og stak leende sin Arm ind under hans.

»Ja, nu har Du mig,« sagde hun.

»Judith, hvordan skal jeg takke Dig.«

»Først maa vi hen at telegrafere til Hotellet i Helsingborg, hvor jeg skulde have været i Nat. Ellers har vi Monsieur Finsen, før vi aner det.«

De gik ind paa Telegrafstationen, og Judith skrev Telegrammet, medens hun vippede med sin Tungespids mellem de smilende Læber.

»Bliver 3 Dage i København. Rejs videre, arranger Koncerten 3 Dage senere. Træffes Gøteborg. J.«

»Iltelegram,« raabte hun ind til Telegrafisten.

Og mens hun trak sin Handske paa, hørte hun og Herman Telegrafnøglens hurtige Slag sende Budskabet om deres Lykke over Sundet.

Saa gik de ud i Byen for at finde en Vogn. Der var ingen ved det sene Tog, som næsten kun brugtes til Gennemrejse, Judith og Herman maatte ind i de snævre Gader for at op-søge en Vognmands Bolig. De gik med Velbehag i Køligheden og Stilheden. De kom gennem snævre Smøger, hvor Husene ludedes fremover og sank i Knæ af Ælde, de balance-rede over nogle møre Brædder i en forfalden Gaard, der var omgivet af hensmuldrende Svalegange, de ringede paa en sprukken Klokke og følte sig som to Eventyrere, der søgte Befordring ud i det romantiske Land. — —

De kørte i Foraarsnatten i halvt opslaaet Vogn langs Sundet til Hermans Hjem.

De gav sig til at tale om Finsen, skønt han ikke interesserede dem. Men ingen af

dem kunde begynde at tale om det, der laa dem nærmest. De brugte Finsen som et Paaskud.

Herman lyttede til Judiths Stemme uden at fæste sig ved de enkelte Ord. Af og til førte et Vindpust fra Søen en Flig af Judiths Kaabe hen over hans Knæ, og hele hans Legeme sitrede derved.

Finsen havde hørt Judith synge, da hun for tre Aar siden kom til Paris for at studere dèr. Han, der var en ypperlig Pianist, var straks kommet til hende for at sige hende, at hun havde en sjælden Stemme, og at han vilde gøre hende til en berømt Sangerinde. Hun havde slaaet til, fordi Finsen baade var en meget anset og en meget begavet Mand. Han førte hende bort fra Landsmændene og ind i interessante parisiske Kredse, og han kæmpede ivrigt for at holde de mange Mænd, der omsværmede hende, i tilbørlig Afstand. Thi Finsen elskede Judith med en Lidenskab, der først skræmmede hende og senere forekom hende latterlig. En Dag, da de forberedte sig til en stor

Tourné, havde han i fuldstændig erotisk Ekstase erklæret, at han aldrig vilde forlade hende. Han vilde for hendes Skyld opgive alt. Han havde allerede brudt alle Broer af, havde søgt Skilsmisse fra sin Kone i København og bombarderedes nu stadig af oprørte Breve fra hende og hendes Familie. Nu var han Judiths, og hun kunde gøre med ham, hvad hun vilde. Han vilde følge efter hende og aldrig slippe hende af Syne. Han vilde kredse om hende, til hun bøn-hørte ham.

Judith var betaget af hans Evne til at forstaa hendes Sang, han anede alt, hvad der laa i den og vækkede hendes egen Forstaaelse deraf. Hvad kunde saa det andet skade hende? En Impresario maatte hun jo have, og der var ingen bedre end Finsen. Og den evige Kamp med ham smigrede hende i Begyndelsen og blev efterhaanden en Vane for hende. De to Mennesker var paa en Maade lænkede til hinanden, og de trak hver i sin Side af Lænken.

Judith fortalte, mens Mørket lagde sig over Sundet og den ensomme Vogn, der langsomt arbejdede sig frem ad den tavse Strandvej.

Og da hun havde endt sin Fortælling, sagde Herman:

»Judith, er dette ikke en Drøm? Kører jeg virkelig med Dig til mit Hjem? Jeg hører, at Du taler, men jeg véd knapt, hvad Du siger.«

Judith bøjede sig leende over ham og sagde:

»Se mig da nu — jeg er virkelig intet Gespenst.«

»Er det Dig — Dig, Judith — — Judith — er det ikke en Vision, som den Aften i Biblioteket, da Længslen efter Dig kom saa stærkt over mig, at jeg saa Dig? Jeg kunde ikke lade være med at gaa omkring i mine øde Stuer og lede efter Dig. Jeg gik i en egen festlig Stemning og følte Dig omkring mig. Det var en Sommeraften, og jeg kunde mærke Blomsternes Duft gennem de aabne Vinduer. Saa satte jeg mig igen ind i Biblioteket, og for første Gang i mit Liv følte

jeg mig helt som Digter. Det var som om Ordene kom paa Papiret af sig selv, og som om jeg skrev ud af min dybeste Oplevelse. Og naar jeg nu siger de Ord, som jeg har nynnet saa ofte for mig selv, til Dig, saa vender de jo tilbage til deres Udspring.«

Herman sagde ganske sagte:

DEN GYLDNE NAT

Til denne straalende Titel
skriver jeg jævne Ord.
Natten gik tavst og langsomt
over den stille Jord.

Tavst og langsomt gik Natten
ud over Sund og Land,
skjulte en skælvende Kvinde
og en lykkelig Mand.

Jeg tror nok, en Vandrers er gaaet
forbi over dugblankt Grus
uden at ane den Lykke,
der var i det stille Hus.

»Forstaar Du nu, at jeg ikke rigtig tør tro
paa, at dette er mere end en Drøm — —
nej, Du forstaar mig slet ikke, og jeg ved

ikke, hvorledes jeg skal forklare Dig hele mit Liv. Hjemme skal jeg forsøge paa at gøre det. Hjemme i Biblioteket og i mine egne Stuer. Her vil jeg kun sidde med min Arm om Dig og føle Din Nærhed.»

»Men sig mig, Herman, hvad har Du i Grunden oplevet i de tre Aar, jeg ikke har set Dig?«

»Intet — og Alt. Jeg har oplevet saa lidt, at jeg ikke har vristet mig ud af min første Ungdom, og saa meget, at jeg Intet har Lyst til. Det forekommer mig, at de andre agerer i en stor Komedie, i hvilken jeg ingen Rolle har faaet. Men det er galt, for man skal spille med. Man skal sige til sig selv: jeg vil bære den eller den Maske — den Lærdes, Digterens, Embedsmandens, Politikerens, hvad det nu kan være. Man skal se at komme ind i den Illusion, at alt dette betyder noget, thi ellers kan man ikke leve Livet. Og man skal sørge for at faa saa meget at gøre med de andre som muligt. Man skal smigre og hykle Interesse for deres Sager, man skal bøje sig for de mægtigere

Plads for senere selv at sidde dèr og se andre bøje sig for En. Men ser Du, vi Bratter har aldrig behøvet det, og derfor kan jeg ikke gøre det. Vi er daarlige Soldater, for vi kan ikke lide at føres. Jeg har kun gjort én Erobring, og den fører jeg i Nat hjem i min Slægts Hus.«

De sad en kort Tid tavse. Judith brød Stilheden.

»Saa snart jeg traf Dig, fik jeg i Grunden Lyst til at blive. Jeg har jo ikke set Danmark i flere Aar. Da Du og jeg sad dèr i Kupeen, saa greb der mig en Følelse af, at jeg var hjemme igen. Kan Du huske, da jeg skulde rejse? Den sidste Aften fik Du mig ind i Biblioteket. Aa, hvor vi begge to var unge og forlegne den Gang. Jeg kan se Dig for mig. Du vandrede op og ned mellem alle Reolerne. Og Du fortalte mig, at Du elskede mig, og Du sagde, at jeg maatte ikke rejse, Du kunde ikke undvære mig. Hvor jeg husker Dig! Du talte i en rivende Fart, og Du turde slet ikke se paa mig. Og tilsidst kom Du hen og kyssede mine Hænder.

Ak ja, jeg var vist baade dum og ubarmhjertig den Gang. Men Rejsefeberen sad mig i Kroppen, og mens Du bad mig om at blive, stod jeg i mine egne Tanker og sagde Farvel til Biblioteket og Huset og Din Mør og Dig — og ønskede, at det var næste Dag, og at jeg sad i Kupeen. —

Kære Herman! Og mens jeg fartede omkring og tænkte meget lidt paa Dig, saa sad Du herhjemme paa den samme Plet og tænkte paa mig.«

De sad nu tavse, hver med sine Tanker. Og pludselig sagde Judith:

»Tre Dage — tre Dage har vi nu.«

Herman for op.

»Tre Dage — hvad mener Du med det? Tror Du, at Du nogensinde kommer til at vende tilbage til Finsen? Jeg skulde slippe Dig! Tre Dage — ja og alle Dage derefter.«

Judith lænede sig tilbage i Hermans Arm og følte med Velbehag, hvor stærkt den greb om hende. Han var ikke den forlegne Herman, hun kendte; der var igen over ham den forvovne Elskov som i Helsingør, da

han handlede paa hendes Vegne og med Magt rev hende bort fra Finsen.

Og pludselig følte hun Hermans Mund mod sin. Hun slyngede Armene om hans Hals, og deres Læber mødtes som Flammer. De vidste ikke, hvor de var, der var ingen Tid, intet Rum for dem. Natten strakte sine bløde Vinger over dem, og Sundets Skvulpen bar dem langt bort.

De vækkedes ved et Piskeknald, Vognen standsede med et Ryk, og den søvnige Kusk, der havde sovet paa den største Del af Turen, vendte sig om imod dem.

»Her er det.«

Herman sprang først ud. Han fik Judiths Rejsetaske ned fra Bukken, betalte Kusken og løftede saa Judith ned.

Klokken var henad fire, Morgengryet lyste ude over Sundet. Det var ikke lyst og ikke mørkt, det var en Nat med Løfter om Dag, og en Dag, som endnu ikke havde forjaget Natten. Det gamle hvide Hus laa tavst bag dem, men det begyndte at glimte oppe paa Taget, og Fuglene vaagnede i Parkens Træer.

Herman stod med Judith i sine Arme.

Han bar hende ikke som en Byrde, men som om hun var en fin og duftende Blomst.

Nede fra Strandvejen hørte de Vognhjule-
nes Knirken — saa forsvandt Vognen, og
der var intet Spor af Mennesker mere.

Og i jublende Livsmød løftede Herman
Judith højt mod den stigende Sol, og han
raabte af sine Lungers fulde Kraft ud over
det vaagnende Land:

»Judith.«

Saa satte han atter Judith ned og lukkede
Husets Dør op for hende.

Der kom en febrilsk Travlhed over dem
begge. De talte sagte for ikke at vække
nogen af Tjenerskabet, stille bar de Judiths
Sager ind i Hermans Soveværelse.

De saa ikke paa hinanden; naar deres
Hænder mødtes, skælvede de. Forvand-
lingen fra Mørket og Ensomheden derude til
Lyset i Stuen og Møblernes Virkelighed
gjorde dem usikre. Judith lod Gardinerne
langsomt gaa for Ruderne.

Udenfor vaagnede Dagen mere og mere, og da Judith vendte sig om mod Herman, faldt en Stribe Sol gennem den smalle Aabning mellem Gardinerne hen over hendes Haar.

Herman strakte sine Arme ud imod hende, han greb om hendes Legeme, de lukkede begge to Øjnene. Han kyssede ømt hendes Pande og Haar, én Gang, mange Gange. Pludselig kom de til at se paa hinanden. Herman var ligbleg, hans Blik undgik hendes, og hans Tag løstes, som om hans Arme lammedes. Uden at sige et Ord styrtede han ud af Stuen.

Judith stod et Øjeblik forstumlet, Blodet vældede op i hendes Ansigt, og hendes Hænder blev helt hvide og kolde. Men det varede kun et Sekund. Saa veg Blodet igen, og hun kom uvilkaarlig til at le.

Hun hørte Trin over Gruset udenfor og kiggede ud gennem Aabningen mellem Gardinerne.

Dér udenfor gik Herman uroligt og hastigt

frem og tilbage, uden Hat. Judith nynnede, da hun langsomt klædte sig af.

Hun lod sig med Velbehag glide ned mellem de hvide, kølige Lagener, Trætheden listede sig kærtegnende over hende, og da hun saa, at hun havde glemt at tage sine Ringe af, var hun altfor veltilpas til at rejse sig og lægge dem fra sig. Endnu i Halvsøvn hørte hun Hermans Trin udenfor Vinduet.

Saa greb Søvnens hende helt, hun hørte intet og drømte ikke. Over hendes Læber laa endnu et Smil. Solens Straaler spillede længere og længere ind over Gulvet, tilsidst naaede de Judiths Haand og fik alle de kostbare Stene i hendes Ringe til at glimre.

IV.

Det var Judiths Ringe, Herman uvilkaarligt først fæstede sine Øjne paa, da hun efter en lang Søvn henad Eftermiddagen traadte ind i Biblioteket, hvor han sad.

Han saa paa Ringene, fordi han maatte have et Støttepunkt for Øjnene, thi saa han paa Judith selv, vidste han ikke, hvor han skulde begynde. Han kunde ikke samle de enkelte Træk. Vist kendte han det alt — ud og ind kendte han hendes Haars rige Fald og Tegningen over Øjnene og den fint buede Næse og Overlæben, der trak sig lidt op over de hvide Tænder, og han kendte hendes slanke Hals og Ryggen, der hævede sig smidig over de fine Hofter — alt kendte han, fordi han saa ofte havde fantaseret det

frem for sig, men dog, dog var der noget, som forvirrede ham nu, da han saa et Menneske foran sig, en Kvinde i Dagens Skær, og hvis Hænder hvilede i hans med et roligt Tag.

Han følte sig forvirret som den foregaaende Aften, det var saa uforberedt for ham, at hun stod dèr, hun selv, Judith, Judith med sit duftende Haar og sit stærke Legemes Virkelighed.

Han syntes, at det blændede ham, og han vilde have lukket sine Øjne, som sad han i en mørk Stue, ind i hvilken der pludselig blev bragt et Lys, hvis ikke Ringene havde været der, Ringene, som aldrig havde været med i hans Fantasier om Judith, og som var det eneste, han ikke kendte.

Og han beholdt Judiths Hænder i sine og sagde smilende, mens han saa paa Ringene:

»De Ringe dèr fortæller mig underlige Historier. Det er udenlandske Ringe, Verdens-dame-Ringe.«

Og han lod sine Fingre glide over dem.

»Se, hvor den hvide Perle er hemmelighedsfuld. Kold og fornem hænger den paa Fingeren som en uudgrundelig Draabe, og den røde Rubin blinker saa forelsket frem mellem de smaa Diamanter som en hed Vin i et slebet Glas — og her, her sidder den store Diamant som en rig og selvbevidst Hyldest. Vis din Pragt til Hjemmets Sol,« sagde han og lo lidt for højt, fordi han kun havde talt for ikke at tie.

»Nu er Du nysgerrig,« sagde Judith og rettede paa Ringene. »Du mener, at hver Ring har sin Historie? Det er kønt af Dig, at Du ikke anser mig for en af dem, der selv gaar i Juvelerernes Butikker og køber sig Smykker. Skal jeg fortælle Dig alle Historierne?«

»Ingen af dem, de vedkommer mig jo ikke.«

»Og Du er ikke skinsyg?«

»Nej, ikke det mindste.«

»Det var underligt.«

Judith gik fra ham. Tavsheden trykkede

dem begge lidt. Saa kom Tjeneren for at melde, at Bordet var dækket.

De sad længe ved Bordet, og deres Samtale blev munter og let, fordi den Vin, de drak, var fin og stærk.

Judith var den, som førte Ordet. Hun kendte Porcelæn og Glas igen og følte sig hyggelig derved, Maden smagte hende helt anderledes end Hotellernes og Kafeernes, hun sad saa lunt her, hvor ingen Opvarter lurede bag hendes Stol.

Hun syntes, at det var godt at sidde og tænke paa det, hun havde oplevet, og hun fortalte om sit Liv i Udlandets Kunstnerkredse, og næsten uden at hun tænkte paa det, glimtede en Smule af Ringenes Historier frem.

»Jeg længtes ikke hjem, jeg har jo i Grunden heller ikke noget at gøre her. Jeg har hørt fra min første Ungdom, at jeg skulde være Kunstnerinde, Far talte aldrig om andet, og Din Mor, som er den eneste Mor, jeg har kendt, sagde jo altid, at det er en Lykke for en Kvinde at have et Kald.

Naa ja, det er det jo ogsaa.

Men alligevel, Herman, saa er det underligt at se alle Folk køre hjem fra Koncerterne, hjem til deres eget for at have det godt efter at have moret sig, mens man selv bare skyn-der sig videre. Men saa trøster man sig jo. Undertiden beklager jeg disse Damer, der sidder dernede og tjatter i Hænderne, naar jeg har sunget — tænk at være Tilhører og Tilskuer hele Livet. Og altid se det samme, de fire Vægge derhjemme, de samme Pligter hver Dag og de samme Omgivelser. Der oppe paa Scenen er jeg jo dog over dem alle. Alles Øjne er vendt imod mig. Og saa tror de naturligvis alt muligt romantisk om mig.«

De rejste sig fra Bordet og satte sig ind i Dagligstuen.

Judith røg sin Cigaret tilbagelænet i Sofaen.

Naar hun talte, hørte Herman ligesom den foregaaende Aften mere paa hendes Stemme end paa hendes Ord, og mens det langsomt blev dunkelt i Stuen, jog gamle Minder forbi i hans Tanker.

Judith fortalte om Mæcenerne rundt om i Byerne.

»Man ser jo ind i mange underlige Hjem, men der er aldrig noget, som har fristet mig. De rigtige Hjem ser man naturligvis heller ikke, de lukker sig ikke op for alle og enhver. Det er blot disse Selskabshjem, man kommer ind i. Der er jo saadanne Varmestuer for Kunstnere i alle Byer. Saa gaar man rundt i Salonerne og lader sig konversere, og Værten og Værtinden er jo uhyre beærede. Bagefter ler man af dem, hvis man gider. Og saa kommer de unge Fruer. Den ene efter den anden kommer for at nedlægge deres Sorger i Ens Barm. Forstaar Du, de maa have Luft. Og naar man nu er saa heldig at give deres Skuffelser eller Savn eller Haab Luft i sin Sang, saa maa de tale om det. De synes baade, at det er romantisk og naturligt. Og de kan jo sige hundrede Ting til den farende Kunstnerinde, som de ikke vil betro deres Veninder. De ser mig højst rimeligt aldrig mere, det er som at tale til det rindende Vand.

Aa ja — de unge Fruer har saa mange Hemmeligheder, og det er de samme i alle Byer. Men undertiden har jeg i saadan et Selskab set en og anden ung Pige, jeg kunde have Lyst til at tale rigtig hyggeligt med — det er umuligt, det bliver til lutter Konversation. Det er altid det samme, og det er i Grunden kedeligt.

Men det hele varer vel kun en Tid. Og hvad saa? Det er underligt at tænke paa — naa ja, det haster vel heller ikke.«

»Du skal blot sidde her og have Fred,« sagde Herman.

Judith sad ved Klaveret, og pludselig fandt hun den tiende Sonate frem, hun spillede sagte Andanten.

Herman stod bag hendes Stol, og uvilkaarligt talte han næsten hviskende.

»Mor og du — — nu, da den ene af Jer sidder her, savner jeg den anden saa meget stærkere. Hvis Mor ogsaa var her, saa var dét opfyldt, som jeg drømte om, naar jeg gik her alene og talte med Jer i mine Tanker. Og nu, nu finder jeg ikke de Ord, jeg vil

sige. Hvert Øjeblik standser jeg, fordi jeg synes, at jeg har sagt det altsammen før.»

Judith gav sig til at synge, eller hun nynnede snarere.

Det var, som om hun ikke saa Herman, hun sank helt hen i en rolig og lidenskabsløs Udøvelse af Musik — hun hvilede sig ved at sidde dér i Skumringen og nynne for sig selv Smaastumper af Melodier, gamle Sange og nye, alt hvad der faldt hende ind.

Herman stillede sig hen ved Vinduet og trommede sagte paa Ruden, som han plejede, naar han stod og hvilede sig eller tænkte paa et eller andet Digterværk.

»Alting er sket før,« sagde han. »Der er en gammel Digter, som har følt alt dette før og skrevet det i en af de franske Ridderromaner, jeg husker saamænd ikke hvilken. Ogsaa han har siddet i Skumringen med hende, han elskede, og hun har sunget for ham ligesom Du nu for mig.

La reine chante doucement,
la vois acorde à l'instrument,
les mains sont beles, li lais bons,
douce la vois et bas li tons.»

Og Herman rejste sig, gik hen til Judith og kyssede hendes Pande.

Hun slog Armene om hans Hoved, knugede ham ind til sig og sagde saa ganske sagte, medens Taarerne uvilkaarligt kom hende i Øjnene:

»Herman, hvad skal dog dette blive til?«

»Hvad mener Du?«

»Jeg mener det, som jeg siger. Hvad skal det blive til med os to? Kom lad os nu tale roligt sammen.«

Judith satte sig hen i Hjørnesofaen, Herman blev staaende ved Klaveret.

Judith strøg sig over Haaret og sagde:

»Jeg har kendt mange Mænds Kærlighed, men aldrig en Kærlighed som Din. Skæbnen har ført mig sammen med mange, og jeg har med min Vilje og mod min Vilje hørt mange Mænds Kærlighedsord. Du skal ikke tage det for mere, end det er, og meget af det er meget lidt. Naa ja, det er jo sandt — ikke engang det bryder Du Dig om.

Jamen hvad er Du dog for et Menneske, Herman!

Du løfter mine Hænder op mod Solen, og Du lader min Haand ganske ligegyldig falde ned. Men forstaar Du da ikke, at enten maa jeg fortælle Dig det hele, eller ogsaa maa jeg rejse min Vej.

Jeg har ofte følt det hæslige ved, at en Mands begærlige Øjne hvilede paa mig. Jeg har haft Mændene vejrende efter mig som gale Hunde, jeg har hørt, hvordan de fordrejede deres Stemmer og mærket, hvorledes de søgte at skjule deres graadige Tanker under forcerede Ord — — jeg har ogsaa følt det smukke i fine Mænds næsten tavse Hyldest — naa ja, det gaar jo hurtigt op og ned paa saadan en Tourné, og der er altid Stimmel af Mænd i Kunstnerværelserne bagved Koncertribunen — — men dette, som jeg har oplevet det sidste Døgn, det gør mig aldeles usikker og smerter mig i Grunden.

Du maa ikke afbryde mig, Herman, for nu maa jeg tale helt ud baade for Din og for min Skyld.

Vi har talt sammen om meget, men hver af os har i Grunden tænkt sit. Vil Du vide, hvad jeg har tænkt paa nu idag?»

Judith rejste sig og gik op og ned i den mørke Stue med udbredte Arme.

»Jeg har tænkt paa, at dette var en hyggelig Station paa Vejen. Jeg aandede frit i en renere Luft, end jeg var vant til. Her er ingen Prøver, ingen falsk Luksus, intet Rejseliv, intet Publikum. Her er Fred og Ro og gode Minder.«

»Naa ja, Judith, der ser Du jo — —«

Herman gjorde et Skridt hen imod hende. De stod nu ganske nær hinanden.

Judith udbrød:

»Men blive her — aldrig. Blive her, som Du vil have det — aldrig. Hvad vil Du mig! Hvorfor fik Du mig hertil?»

»Fordi jeg elsker Dig.«

»Gør Du ogsaa det?»

»Tvivler Du?»

»Ja og nej.

Hvad er det for en Kærlighed, Du byder

mig? En Riddervagt uden for min Dør?
Er det nok for Dig?»

De stod et Øjeblik tavse, men de kunde høre paa hinandens Aandedræt, hvor op-hidsede de var.

»Saa lad os da faa tændt Lys,« sagde Judith heftigt, »saa vi kan se hinanden.«

»Lad os gaa over i Biblioteket, der er tændt.«

Der brændte en Lampe paa Biblioteks-bordet. Judith satte sig paa Skrivebords-stolen, Herman gik op og ned foran Reol-erne.

»Judith, Du har vist ganske Ret i at tale, som du gør. Du spørger, om jeg elsker Dig, jeg burde for længe siden have gjort det umuligt for Dig at spørge. Jeg har ikke kunnet sige Dig et Ord af dem, jeg vilde, og mine Kærtegn har heller ikke kunnet sige Dig det. Men det, som foregaar i mig, det forstaar Du ikke, og jeg kan vist ikke forklare det, thi hvorledes skal man kunne rumme et Liv i nogle Ord.

Hvis jeg kunde tage ned fra Reolerne alle de Stemninger, som har fyldt mig herinde, saa let som jeg tager denne Bog, saa kunde jeg forklare det.«

Herman stod med en Bog i Haanden og aabnede og lukkede den mekanisk.

»Forstaar Du ikke, at man kan vige færdet tilbage for Virkeligheden.

Da jeg igaar Aftes stod med Dig her, og idag, da jeg har levet med Dig i disse Stuer, saa skulde vi sammen have levet Livets skønneste Fest.

Men der kom noget imellem os, noget, som jeg maatte igennem først. Det var alle de Timer, hele det Liv, jeg har levet med Dig i mine Tanker.«

»Alle Versene,« sagde Judith spottende.

»Ja, alle Versene.« Herman gentog det smertefuldt.

»Den gyldne Nat, Du aldrig har levet.«

Judith lo haardt.

Herman gik hen til hende og sagde tungt og besværligt:

»Hvorfor spotter Du mig? Det er saa let at gøre Nar af dette. Hvorfor vil Du være ond mod mig? Tror Du da ikke, at jeg har Sanser som andre Mænd? Tror Du ikke, at der i Nat var Øjeblikke, da jeg stod for Din Dør og strakte min Haand ud for at gaa ind til Dig?

Men min Haand lammedes. Jeg standsede paa Tærskelen og kunde ikke gøre Skridtet fra Drøm til Virkelighed. Jeg kunde ikke kende Drømmen igen. Nu skulde Du være Kvinde for mig og ikke andet. Nu skulde Dagen komme efter den lange Nat. Men Natten vilde ikke vige, det var umuligt at vriste mig løs fra Mindet om Dig, det Minde, som nok var vokset ud af Din Skikkelse, Dine Ord, Dit hele Væsen, men som alligevel ikke var Dig, ikke den Kvinde, hvis Aandedræt jeg hørte bag min Dør.

Og jeg følte, hvordan Du svandt bort fra mig, længere og længere bort for at skjules bag Mindet.«

»Saa elsker Du mig altsaa dog ikke.«

Judith sagde det sagte og ligesom for at berolige sig selv.

»Jeg elsker Mindet om Dig,« sagde Herman og knugede Hænderne mod sine Øjne.

»Og heller ikke det, ikke nu mere, ikke nu, da jeg har set Dig igen uden at vinde Dig. Nu er Billedet slaaet itu.«

»Jeg burde ikke have fulgt Dig,« sagde Judith. »Det havde været bedre for Dig, hvis Du aldrig havde set mig igen. Og havde jeg anet det, saa var jeg ogsaa rejst. Men Du var en anden, da Du i Aftes et Øjeblik erobrede mig. Det var jo et Eventyr, flygtigt og smilende — og et Eventyr paa det Sted, jeg elsker højest i Verden. Alt det for mig gennem Hovedet — jeg tænkte ikke og overvejede ikke. Jeg har vænnet mig til ikke at tage Livet for alvorligt, Herman — man lærer det saa nemt, naar man hvirvles afsted. Men Du maa tro mig, naar jeg siger, at jeg stundom tænkte paa Dig som noget af det, der blev tilbage for mig, naar alt det andet er forbi — ogsaa jeg har gjort en smertelig Erfaring i disse Timer. Det kunde

have været saa helt anderledes. Og jeg kan ikke sige, om det er mig eller Dig, der har størst Skyld — jeg, som fulgte, eller Du, som kaldte.«

»Aa, ingen har vel Skylden,« sagde Herman. »Livet er saadan, det kræver, at der skal handles straks og vildt. Det krævede af Dig, at Du maatte rejse, og jeg kunde ikke følge det Krav, der stilledes til mig: at sætte hele mit Væsen ind paa at holde Dig tilbage. Da var det rette Øjeblik for min Lykke forbi — maaske ogsaa for Din, jeg elskede Dig saa højt, og Dit Hjem er jo dog hos mig. Men naar Øjeblikket er suset forbi os, saa staar vi tomhændede. Thi den Elskov, man én Gang har følt, den kan man ikke føle igen, det ved jeg nu. Kærligheden taaler det ikke. Det er som at krænke dens sejrige Væsen, og den vender sig fra En med tilhyllet Hoved. Gentagelsen er umulig. Jeg føler det i dette Øjeblik, at elsker man en Kvinde saa højt, at man maa sætte hele sin Tilværelse paa dette ene at besidde hende, saa maa man sejre eller falde — og efter

Faldet er der ingen Sejr, thi man kan kun elske én Gang.»

Han stod foran Judith. Hans Øjne hvilede i hendes. Hun støttede træt sit Hoved paa sin Haand.

»Lad mig rejse, Herman, og se Dig ikke om efter mig. Glem mig, hvis Du kan. Men se ogsaa, om Du ikke kan rive Dig løs fra alt det her. Jeg tror, at her er din Ulykke. Dette Bibliotek, disse Bøger, hele Huset — det er Din Ulykke. De har stjaalet Din Manddom fra Dig, klemmt Dig til Døde. Vers har Du skrevet, Bøger har Du læst — hvorfor? Til hvis Glæde? Du sad i Bogstøv til op over Ørerne og gramsede over det, Du kalder Minder. Hvorfor søgte Du mig ikke op, jeg, som kunde have frelst Dig? Hvorfor blev jeg ikke et Menneske for Dig i Stedet for en taabelig Drøm? Jeg bryder mig ikke om alle Dine Vers og Minder, jeg vil elskes som den, jeg er — —. Endnu i Aftes var det Tid — — da var det store Kærlighedsøjeblik for mig, som Du talte om. I Aftes havde jeg været Din, alle mine Tanker og

Ønsker krævede Dig. Det Øjeblik havde kastet Glans over hele mit Liv.

Men da holdt Du Riddervagt over min Ære.«

Der blev ganske stille i Stuen. Herman greb Judiths Haand og kyssede den langsomt og smerteligt.

De følte begge, at der var ikke flere Ord at sige, og at de nu tog den store Afsked med hinanden.

Udenom dem laa det gamle Bibliotek, Hermans døde By. Mørket herskede i dens Gader, Tavsheden rugede over den.

Pludselig afbrødes Stilheden. Dørklokken kimede med hurtige, skingrende Slag. En Dør aabnedes, Fodtrin hørtes i Gangen. Herman og Judith for fra hinanden, Judith med et Skrig. Der bankedes paa Døren.

Og førend Herman fik sagt: kom ind, stod Finsen i Biblioteket.

V.

Den lille graa Herre traadte med sin graa Hat i Haanden roligt ind i Stuen og hilste belevent paa Judith og Herman.

Saa vendte han sig til Judith og sagde ganske naturligt:

»Det var jo Aftalen, at jeg skulde hente Dem her, ikke sandt?«

Herman vilde fare op, men Judith kom ham i Forkøbet og svarede:

»Ja, det stod jo i Telegrammet.«

»Meget rigtigt — det stod i Telegrammet. Vi kommer én Dag senere til Koncerten. Det er blevet bekendtgjort. Jeg har ordnet alt pr. Traad. Vi tager med Aftentoget til Helsingør, ikke sandt, Frøken? Det gaar om en halv Time. Jeg har Vogn. Toget stand-

ser jo ved denne Station. Vi holdt her i Aftes.«

»Hvor tør De komme her,« udbrød Herman.

»Undskyld min Dristighed,« sagde Finsen. »Jeg troede ikke, at De vilde tage det ilde op. Hvad skulde jeg i Helsingborg saa længe? Det er en kedsommelig By med moderne, grimme Huse, ikke Spor af Helsingørs gamle Romantik. Jeg tog med Eftermiddagstoget hertil for at ledsage Frøkenen, hvis hun ønskede det.«

Herman vendte ham Ryggen.

Judith rejste sig og sagde: »Nu kommer jeg, Finsen.«

Saa gik hun ud af Stuen uden at se paa Herman.

Finsen stod et Øjeblik og saa forbavset efter hende.

Han var kommet, efter at han som en Rasende var styrtet op og ned ad Gulvet i Hotelværelset med Telegrammet i Haanden. Han vilde have prøvet paa at faa hende med, men han havde ikke haft nogen be-

stemt. Tro paa, at det vilde lykkes. Han kom for at gøre et Forsøg, og fordi han ikke kunde andet — og nu saa han, at han i Grunden var ventet. Sejren var vundet uden Sværds slag, hvordan det var gaaet til, begreb han kun halvt. Men naar han saa paa Herman, der sad ganske fordybet i sig selv, forstod han, at Herman var den faldne.

Men han kunde jo ikke staa her uden at sige et Ord.

Finsen saa sig omkring med et Smil, han daarligt skjulte: »Særdeles smukt, Hr. Kandidat Falk. Meget stilfuld Bygning med henrivende Beliggenhed ved Sund og Skov. Gammelt Bibliotek ser jeg — med særdeles interessant Rokokoloft.«

Finsen mønstrede Loftet med tilsyneladende stor Interesse og sagde:

»Jeg ser, at Kalken er faldet af nogle Steder. Ja, gamle Lofter er svære at bevare. Maaske Reolerne staar lidt usikkert og derved river Pudsen løs?«

Han gik hen til en af Reolerne og prøvede.

»Ja, en lille Smule usikkert staar den. Og saa falder lidt Kalk ned. Naturligvis.«

Han pustede noget Kalkstøv af sit Ærme.

Herman sad stadig ubevægelig. Finsen gik smilende op og ned. Han blev i bedre og bedre Humør. Det var næsten altfor komisk, at Sejren var saa let.

Og han konverserede ufortrødent videre:

»Her maa være dejligt at bo. Jeg forstaar saa godt, at Frøkenen ikke kunde modstaa at nyde det dejlige Vejr i disse Omgivelser. — De rejser ikke meget? Aa nej, naar man har det saa godt som De! Fred og Ro og gammel Elegance. Man river sig nødig løs. Livet er saa kort, og man gør Ret i at knytte sig saa tæt som muligt til det, man har kær. Man tør ligesom ikke forlade det, ikke vende Ryggen til det. Man er bange for, at det skal være borte, inden man faar vendt sig om. Borte som en Drøm. Netop. Livet er saa hastigt.«

Herman sprang op. Pludselig saa han Finsen hoppe frem og tilbage dør foran Bøgerne som et graat og skadeligt Dyr. Og

han sprang hen til ham, slog til ham, saa den graa Hat trillede hen ad Gulvet, og raabte:

»Ud med Dem — ud med Dem og op paa Bukken, Lakaj som De er. Sørg for Deres Herskab og vov ikke at røre hende, mens jeg ser paa det.«

Herman var bleg som et Lig, og paa hans Raseri saa Finsen, hvor stort Nederlaget var.

Derfor greb han roligt sin Hat, rystede smilende paa sit store Hoved, snoede Moustachen og sagde blot:

»Det unge Blod! Ja, ja, det unge Blod!«

Saa traadte Judith ind. Hun var rejseklædt og havde sin Rejsetaske i Haanden. Finsen tog den og gik ud til Vognen med den.

Herman gik hen til Judith. De var begge to sørgmodige. Herman ledte efter Ordene, fandt intet at sige, tog saa hendes Haand og kyssede den længe.

»Judith, lev saa vel. Jeg kan ikke gentage det, jeg sagde i Aftes. Jeg kan ikke sige til Dig: bliv hos mig. Jeg ønsker Dig altid det bedste.«

Judith svarede intet. Hun tog hans Hoved mellem sine Hænder, saa længe paa ham og kyssede ham ømt som en Søster paa Øjnene og Munden.

Saa gik hun hurtigt ud af Stuen.

Herman stod som fastnaglet til Gulvet. Han sank ned i Knæene. Hele hans Legeme rystede. Med en Kraftanstrengelse betvang han sig. Han løb ud, vilde raabe, men fik ikke Ordene frem, endelig stod han foran Huset. Vognen var kørt. Judith var borte.

Herman løftede uvilkaarligt Armene og lod dem atter synke. Det var jo forbi. Han gik langsomt ind i Haven. Han følte sig som bedøvet. Og lidt efter lidt samlede hans Tanker sig om det, der var sket. Hele hans Liv var faret ham forbi i en saa hvirvlende Hast, at han var svimmel derved. Han saa sig rundt til alle Sider. Der var mørkt i Haven, mørkt og ensomt, Judith var borte.

Skylden var hans, ene hans. Men han forstod nu, at Grunden laa langt tilbage i Tiden. Hele hans Liv havde baaret sammen

til dette Nederlag. Og pludselig, som i et Lynglimts Skær, saa han den dybe Sammenhæng i alt, hvad han havde taget sig til. Hvorfor hang han i sit Hjerte ved alt det gamle, hvorfor stod han udenfor Kampen, der kæmpedes omkring ham, hvorfor var der ingen Plads, som ventede paa ham? Fordi han ikke kendte Livet, aldrig havde levet det paa rette Maade, fordi han ikke havde fulgt Judith, da hun rejste. Judith — — Judith — — han sagde hendes Navn ganske sagte og følte Ensomheden om sig. Judith var borte.

Og hvorfor skrev han aldrig de Bøger, han drømte om at skrive, hvorfor fangede han ikke ind under sin Pen det Liv, han anede bag Digternes Værker? Netop fordi han kun anede Livet og aldrig greb det med fast og voldsom Haand, fordi han havde sluppet Judith just i det korte Sekund, da han skulde have holdt fast paa hende — — ja, det var sandt, vi lever ikke i Dage, Uger, Maaneder, Aar, men i korte, sekundkorte Øjeblikke, som aldrig vender

tilbage, hvor bedende vi saa strækker Armene ud efter dem. Nej, nej, de kommer ikke tilbage. Vi bliver ene, ene, ene. Judith var borte.

Herman løb gennem den mørke Have. Han vilde bort, vidste ikke hvorhen, blot bort fra alle de Tanker, der var ved at sprænge hans Hjerne. Han mumlede hen for sig og anede ikke, hvad det var. Det var Judiths Navn og Moderens og gamle Versstumper. Versene, som han havde skrevet til Judith, myldrede pludselig frem i hans Hjerne og listede sig over hans Læber.

I Din Kjole er fanget et flagrende Fnug,
og en Blomsterduft imod mig bliver baaret.
Paa Din Haand og Din Fod ligger glimtende Dug,
og en Rosenranke kyssed Dig paa Haaret — —

Vers, Vers, hvad vilde han med dem nu,
de skulde brændes, brændes og glemmes
allesammen.

Jeg gik at finde Dig og fandt Violer.
Her sender jeg dem, sé, en munter Klynge,

en blaa Forsamling under grønne Blade,
 en Foraarshilsen og en Foraarssamklang
 af Toner, der til Duft har sig fortættet — — —

Herman standsede pludseligt. Sad han da saa dybt i løgnagtige Vers, at de dækkede Udsigten til Livet for ham. Smuk Poesi, nette Vers — hvorfor udgav han dem ikke i en pyntelig Bog som de andre Poeter, hvorfor skulde Folk ikke kende hans Hjertekvide, og hvorfor skulde ikke de blege Æstetikere om nogle Aar kunne gramse i hans Oplevelser. Men det var jo ikke Oplevelser, det var jo kun digtet altsammen, Poesi om Drømme.

Aa, det var jo Løgn og Bedrag det Hele. Herman standsede igen. Hvad vedkom alt det ham. Han havde jo kun Et at tænke paa. Judith var borte.

Han gik langsomt op imod Huset. Den voldsomme Bevægelse i hans Sjæl mattedes ud, Aftenens Kølighed naaede hans Blod.

Hvad om nu Judith var blevet hos ham? Han havde jo aldrig tænkt saadan paa det,

som Livet og Hverdagen kræver det. Kunde han have skabt nogen Lykke for hende, var hun blevet hans, saa at alle hendes Længsler og Tanker mødtes med hans?

Nu, da han var rolig, nu i denne Nat, hvor han for første Gang var helt ærlig mod sig selv, maatte han bekende, at han ikke havde været i Stand til at bære Ansvaret.

Han kom ind i Biblioteket. Lampen brændte stille og klart. Herman satte sig tungt i den Stol, Judith havde forladt. Og for anden Gang i sit Liv skjulte han Hovedet i sine Hænder og ønskede, at Bøgerne vilde styrte sammen over ham.

De truede ham jo fra alle Sider. Støvet faldt allerede. Hvor let vilde det ikke være at rive de ormædte Reoler om eller fra en af Stigerne at kaste sig ned paa Flisegulvet og knuses. Saa laa han begravet i sit Pompeji — glemt og ikke savnet af nogen.

Tanken overvældede Herman, han kunde

ikke sidde roligt, maatte frem og tilbage mellem Reolerne.

Aa — det var jo Vanvid. Skulde ikke Savnet af Judith drive Fantasteriet ud af hans Sjæl, nu havde han jo Livets haarde Virkelighed at kæmpe med.

Han saa sig om mellem Bøgerne. Disse Bøger var hans Ulykke, havde Judith sagt. Skulde han brænde sin By, kunde han det?

Han vidste, at han kunde ikke. Han vidste, at hver af disse Bøger var en Menne-skesjæl, hvis bundne Tale kunde vækkes. Han vidste, at hans Liv kunde blive rigere end de andres, fordi han elskede disse Bøger med Slægtens nedarvede Kærlighed. Han vilde blive her imellem dem, han vilde faa dem til at tale, han vilde drage fra Tid til Tid, fra Land til Land, alt skulde være hans, han vilde være Verdens Konge.

Bøger — Bøger — — Folk vidste ikke, hvad det var. Kun de, der som han havde levet helt og udelt med dem, kunde forstaa det. Naturen havde aldrig været meget for ham, han kunde glæde sig over den, men

den gav ham ingen Tanker. Men ligesom der er Folk, som fordyber sig i Skove, vander langt og helst er alene, saaledes kunde han fordybe sig i Bøgerne.

Bøgerne er jo som en uendelig Skov — den ene Bog lokker den næste frem, man bliver aldrig færdig, det er stundom, som om man er faret vild, og aldrig kan finde ud igen. Thi den ene Bog avler den næste, som Træ skaber Træ, man øjner bagved alt en uendelig Sammenhæng, som man synes, at man maa forstaa. Derfor er intet stort og intet smaat, der er store eller smaa Led i Sammenhængen, men alt fylder en Plads.

Han standsede og hørte med et sin egen Stemme. Han saa sig om, strøg sig over sin Pande — og mindedes alt. Dèr havde hun siddet, det havde hun sagt. Nej, han kunde ikke blive her. Han maatte ud, om det saa kun var for at komme hjem.

Der kom en uforklarlig Uro over ham. Han gav sig til at ordne sine Sager, han gemte sine Papirer, satte Bøger tilrette.

Judith var borte, han maatte ogsaa bort.

Han vidste, at hun havde Ret, og at dette Møde ikke havde været forgæves. Han vilde bringe Livet til denne døde By, som han elskede saa højt, men først maatte han selv lære Livet at kende.,

Han kølede sin brændende Pande mod Vinduesruderne. Lampen, der længe havde lyst svagt, gik pludselig ud. Herman saa, at Morgenens var begyndt.

Og med et tungt Hjerte vendte han sig om og gik ud af den døde By.

TELEFONEN

Jakob saa et Øjeblik ud paa Gaden, før han trak Gardinerne for Vinduet. Snefnugene lyste i Skæret omkring Lygternes Flammer og sank saa smæltede ned i Fortovets Smuds. Avismanden, der havde sin Plads ved Gitterporten ind til Haven omkring det gamle Slot, trak Voksdug over sit Avisstativ, trykkede Pelshuen fastere paa sit store, graa Hoved og gik. Hans Dværgekikkelse forsvandt i Mørket ligesom Sneen.

Det ringede paa Jakobs Telefon. Han løb hen til Skrivebordet og væltede paa Vejen en Stol.

»Er der nogen? — — — Nej, Overretssagføreren er ikke til at træffe før imorgen paa sit Kontor — — —.«

Imorgen — imorgen!

Jakob gik mekanisk hen og stillede Stolen paa Plads igen. Saa stod han stille med Tændstikæsken halvt udtrukket. Skulde han ikke hellere blive siddende i Mørket?

Nej. Han tændte Lampen paa Skrivebordet. Da han flyttede den til Rette, stødte dens Fod klirrende mod en Bronceafstøbning af en Kvindehaand, som han havde liggende som Brevpresser over nogle Papirer.

Saa satte han sig ved Skrivebordet og lod en Lineal søge Ligevægt paa Fingeren.

Da det atter ringede paa Telefonen, rev han Hørerøret op til Øret.

»Er det Dig? — — — Gaar Du? — — — Kom der Bud — — — Ja, ja, jeg forstaar det nok. — — — Hvadbehager? Naa ja — — ja selvfølgelig — — — nej, jeg er rolig Farvel Du og Tak — — ja — — nej, hvorfor ikke? Forhaabenlig — — —.«

Jakob tørrede sin Pande. Han saa paa sit Ur. Klokken var over ni.

Linealen vippede atter paa hans Finger. Saa lod han den falde og stirrede paa Telefonapparatets blanke Klokke. Hans Tanker

sløvedes, han mærkede, at Øjnene vilde falde i, han førtes langsomt og venligt mod noget fjærnt og blødt.

Der blev banket med en Stok paa et af Vinduerne. Det var Hammers Signal. Han maatte have set, at der var Lys. Et Øjeblik efter blev der ringet paa Dørklokken. Jakob gik ud og lukkede op, skønt han hellere vilde lade være.

»Hundevejr,« sagde Hammer, da han var kommet ind og havde ladet sig falde ned i en Lænestol.

»Ja,« svarede Jakob adspredt.

Hammer tog en Cigar paa Bordet, skar med Omhu Spidsen af, tændte og lænede sig tilbage i Stolen. Hans Bevægelser var rolige, hele hans Person var sikker og sund. Han var hverken køn eller grim, hverken lapset eller sjusket, men der var den Ligevægt i ham, som gør et Menneske behageligt og nemt at omgaas.

»Rosamunda er i Theatret, og jeg er for Tiden optaget af dette Merskumsrør, der skal ryges til med Forstand. Min Rosa er

jaloux paa det, derfor sendte jeg hende bort. Og vi har aftalt ikke at ses, førend Mer-skummet har faaet den første sarte, lyserøde Timbre.«

Han ventede at møde Jakobs Smil, men Jakob var faldet hen igen foran Telefonen.

»Du er saa tavs. Kommer jeg til Ulejlighed? Venter Du nogen?«

»Ikke et Menneske. Det er blot en Telefonbesked, jeg — —.«

»Derfor skal Du ikke sidde og stirre paa Telefonen. Den siger ikke noget for det.«

»Nej — og dog. Jeg ved ikke, hvad det er — jeg synes næsten, den lever. Den ved noget, den ikke vil sige. Den ved mere end vi. Den er tilstede et Sted, hvor jeg ikke er. Den gemmer noget for mig.«

Hammer saa paa ham.

»Herregud, Jakob, hvad er det for noget frygteligt, Du venter — — —?«

I samme Øjeblik ringede det paa Telefonen. Jakob strakte Haanden ud, men saa i samme Øjeblik hen paa Hammer..

Hammer forstod det. Han gik hurtigt ind i Sideværelset.

Han hørte Jakob svare vredt og slænge Stolen tilside. Saa kom han ind til ham.

»Idioter paa Centralen. Det var slet ikke til mig.«

»Men Jakob dog! Rolige, besindige Jakob! Hvad gaar der af Dig i Aften?«

Jakob stod et Øjeblik i Døren til sit Værelse.

Saa sagde han pludselig:

»Du har Ret. Hvad maa Du tro om mig? Men kan jeg ogsaa tale om det? Har jeg Ret til det? Aa, men naar jeg nu maa. Hører Du, jeg maa betro mig til En. Ellers gør denne Aften og Nat mig gal.«

»Jeg er tavs om andres Ting, selv om jeg vrøvler om mit eget,« sagde Hammer roligt.

»Hør nu.«

Jakob fortalte, mens Timerne gik, og Telefonen var tavst Vidne.

Da Jakob traf Thora Holt, var han i Midten af Trediveerne og følte sig ene, ene som den er det, i hvem Hjemfølelsen gennem en lykkelig Barndom er tidligt vakt og altid levende. Nu da hans Barndomshjem var lukket, og han sad i fremmede Stuer omgivet af alle Minderne fra sine Forældres Tid, sneg Ensomheden sig over ham. Det Gamle var forbi, og i Glæden over den Harmoni og Aabenhjærtighed, som havde knyttet Forældrene og ham sammen, havde han ikke brudt sig om at skabe noget Nyt. Han syntes, han sad et Sted udenfor Livet.

Hans Sagførerforretning, som han havde arvet efter sin Fader, var ikke Livet for ham, den var saa sikker og indbragte saa trofast, hvad den skulde, omgærdet af de mange Aars Tillid, at Spændingen var borte. Hans Venner og Bekendte, Bøger, Politik — alt sammen noget, han nød paa Frastand, ikke Livet, ikke hans Liv, noget, der omgav ham højt som en Hvælving og dog begrænset som de fire Vægge i den Stue, der rummer dem, som hører sammen.

Netop den Dag, han traf Fru Holt første Gang, havde denne Stemning behersket Jakob med usædvanlig Magt. Han vidste ikke selv hvorfor. Dagen var en Dag som saa mange andre. Det var kommet ved en Mængde smaa Tilfældigheder, mest maaske ved et Par Kærestefolks Blik, der strejfede ham.

Han sad og saa fra Kupeens Skygge ud paa Østbanegaardens Perron, der laa i et blændende Sollys. Han saa paa de lysklædte Damer og de muntre Skolebørn, der gled forbi i en støjende, sommerlig Strøm.

Han kendte mange af Damerne, nogle af dem var smukke, og han vidste, at han vilde træffe dem ved det Middagsselskab, til hvilket han kørte ud. Skulde han staa ud fra sin mørke Krog og slutte sig til dem? Aa hvad — han sad jo godt, og de andre vedkom ham i Grunden slet ikke.

Det var jo de andres Koner og Døttre og Kærester.

Han saa Ægtemænd, der var hans Jævnaldrende, komme løbende lige fra deres Kontorer for at skynde sig hjem til Konen, som

stod ved Havelaagen og ventede, eller til den lille Purk, som havde faaet Lov til at løbe ned til Jærnbanestationen for at lægge sin lille, svedige, snavsede Haand i Faderens.

Han saa to unge Forlovede, der gik spejdende langs Kupéerne for at finde et Sted, hvor der ingen Bekendte sad — — —

Andres Koner, andres Kærester, andres smaa Børn.

I Kupeen var næsten alle Pladserne optagne. Da Toget blev sat i Gang, saa Jakob sig rundt og lyttede til de Rejsendes Samtaler.

Der var et Ægtepar, som skulde til Rungsted for at spise sammen med en Ven. Venen og Ægtemanden var smaa, sirlige Mandfolk, lidt forslidte, men glade fordi de skulde ud til en fin Restaurant og vise, hvor flotte de kunde være.

Damen var høj og svær. Man kunde se paa hende, at hun ansaa sig selv for at være smuk og i sin Kreds gik for at være det. Der nikkede en kostbar hvid Fjer paa hendes Hat, hendes Kjole var af fint Silketøj, hun

bar et Par kostbare Smykker, der af Manden — eller Vennen — var fæstede paa hendes store Legeme som en ærbødig Hyldest. Og hun hyldedes uafbrudt af de to smaa Herrer. Alle deres Ord henvendtes til hende, til hendes Dom appellerede de stadig, og bag alle deres Yttringer laa et Forsøg paa ogsaa at sætte hende i Feststemning.

Men hun var uindtagelig. Bred og sund sad hun dør og gav arrige Ord til Solen og Støvet, hun havde Hovedpine, nej, snarere nervøse Smærter i Hovedet — — det gik nok over, trøstede Vennen — — nej, det blev naturligvis værre. — — Hvad hun vilde drikke? Den Sauterne, hun holdt saa meget af sidst? — — Det var hende saamænd ganske ligegyldigt, hun var helst blevet hjemme. Ganske alene. — —

De to Mænd kæmpede for deres lille Fest. De spejdede i hendes Øjne for at finde blot det mindste Glimt af, at hun vilde være med, de frittede og spurgte, men fik kun Støv og Sol og Smærter og Ligegyldighed til Svar — — —

Andres Koner! Lad dem beholde dem! Hvorfor vilde disse Mænd dog trælle? De fandt hende smuk, de gik med krumme Rygge og bar hendes Slæb, deres Dag var opfyldt af hende, denne Ægtemand sled for hendes Skyld, hans Opgave var — — —

Han havde altsaa en Opgave!

En hvid og soigneret Etatsraad fra Ministeriet klagede over den latterlige nye Rangskala, og en ærbødige ung Mand delte ganske hans Sorger.

»Vil De tænke Dem: Politidirektøren rangerer over mig — hvadbehar? En Politi — —«

»Vanvid, Hr. Etatsraad.«

Den Gamle irriteredes mere og mere og degraderede uafbrudt Politidirektøren. Han lod, som han forsnakkede sig og kaldte ham Politiinspektør, haanede ham rigtigt derved — — en Inspektør, Kære, en, som — — en, der gaar og passer paa, at Betjentene ikke drikker Bajerskøl i Kælderhalsene — — hvadbehar? Er det ikke sandt?

Den unge Herre nikkede betaget indenfor sine Flipper.

En Middag i Rungsted — Politidirektørens Rang — — naa ja, hvorfor ikke? Det ene kan vel være ligesaa interessant som det andet, forudsat at man kæmpede for det.

Men naar man kørte ligeglad til et Middagsselskab i Skodsborg, hvor Ingen vilde savne En, hvis man blev borte, og skulde køre alene hjem igen om Aftenen — saa — —

»Hvad saa?« spurgte Fru Holt, Jakobs Borddame, hvem han halvt mod sin Vilje havde underholdt om dette.

»Ja, Frue, saa er der ikke megen Mening i det Hele.«

»Mening!« Fru Holt kastede Hovedet tilbage og saa paa Jakob. »Saadan noget bryder jeg mig ikke om. Jeg tager det, som det kommer.«

Jakob saa paa Fru Holt, der havde lænet sig tilbage i Stolen, saaledes at hendes Legeme spændtes og alle Former traadte frem under den tynde Sommerkjole. Hun kunde vel være henved tredive Aar. Hun var smuk, mørk og tindrende, med en ejendommelig

Styrke og Glød. Dristigt og hensynsløst lod hun sit Toilette fremhæve alt, hvad hun vidste, der var smukt hos hende. Valmuer brændte ved hendes Hals og flammede i hendes Haar, Kjolen sad stramt og kun Ærmerne gled op og ned over Arme og Hænder.

»Hvad vil De egentlig, jeg skal gøre?« spurgte Jakob.

»Hvorfor tager De alene hjem?« spurgte hun tilbage og vendte sig brat imod ham. »Det gjorde jeg ikke, hvis jeg var Dem — ung endnu og rig og køn for Resten ogsaa.«

»Har Deres Mand underholdt Dem om saadan noget?«

»De er uartig. Lad os saa hellere konversere.«

Jakob syntes i Grunden ikke om Fru Holt. Han kendte hendes Tone. Lidt raa og lidt uægte. Disse smaa gifte Koner elskede at spille deres Erfaring ud mod de opvartende Ungkarle. Mændene havde fyldt dem med deres Historier; Romanerne, de læste i deres Lediggang, gjorde Resten. Heldigvis var

Middagen snart forbi, Samtalen ved Bordet blev almindelig.

Medens der blev drukket Kaffe paa Verandaen, drev Jakob om i Haven, ærgerlig over sin Aabenmundethed mod den fremmede Dame.

Han stod ved Laagen og saa ud paa Vejen.

»Kommer hun ikke?« spurgte Fru Holt og stillede sig smilende ved Siden af ham.

»Saa byd da mig Armen og spadser lidt med mig. De er ellers en vanskelig Herre, men jeg vil ikke have, at De skal gaa dør og ærgre Dem over mig. Og det er jo det, De gør. Ikke sandt?«

Hun tog Jakob under Armen, og de gik hen ad Havegangen, medens hun spøgende fortalte ham alle hans Tanker. Han blev underlig rørt derved. Hun afvæbnede hans Modstand, medens hun gik ved hans Side, lidt tyngende — — eller fortrolig? Saa bøjede hun sig for at lugte til en Rose, hun slap Jakobs Arm og førte med begge Hænder en

Gren, der var tung af hvide Roser, op til sit Ansigt.

Hvad var det, som skete? Hvorfor havde dette Øjeblik brændt sig ind i Jakobs Liv som et glødende Mærke? Det var Sommer-aftenen, Thoras Skikkelse, som hun stod der i det røde Silkesjal, maaske blot hendes Hænder, som Jakob pludselig saa og blev draget imod.

De var forunderlig spæde, næsten gennem-sigtige, som et hvidt Blomsterblad man kan blæse bort, og saa alligevel stærke, slanke og spændstige. De var paa samme Tid Kvindens Styrke og Afmagt. De bar lysende, farvede Stene, som Kvinder, der gaar til Fest for mange Mænd, og dog var de fortrolige og smaa, som den, der smykker sig til Festen for én.

»De ser saadan paa mine Hænder,« sagde Thora og slap Rosengrenen.

Strøg hun med sin Haand over Jakobs Læber? Han greb den og den anden, de var kølige af Dug og duftede af Rosenblade, og i den dunkle, ensomme Have borede han

sin Mund ned i dem, som var de en Blomst, der bød hans Læber sin hvide Kalk.

Der gik nogen Tid, inden Thora og Jakob igen begyndte at tale. De gik i Mørket tæt op ad hinanden og sagde et Par usammenhængende Sætninger. Da de kom op til Huset blandede de andre Gæster sig i deres Samtale.

Paa Hjemturen kom de til at sidde langt fra hinanden i Kupeen. De talte ikke mere sammen den Aften. Kun da Selskabet tog Afsked paa Banegaarden i København, og Jakob for alles Øjne trykkede Thoras Haand, mærkede han, at hendes Fingre klemte hans, og halvt sagte sagde hun smilende:

»Gaa saa hjem — alene!«

De følgende Dage rystede Jakob denne lille Hændelse af sig.

En lille Frue med smukke Hænder, han havde kysset — hvad saa? Naar han kom til at tænke paa Thora, smilede han af sig selv. Var det en Begivenhed! Han havde dog kendt andre »Forhold«. Han var da ikke mere Student.

Men da han en Aften paa et Dampskib traf Thora og hendes Mand, følte han dog, at der var sket noget.

De sad alle tre paa Dækket og snakkede om Dagens Begivenheder, som tilfældige Bekendte gør det. Men der var en ejendommelig Forbindelse mellem Jakob og Thora, en vis kammeratlig Tone, som hun anslog. Var de allerede gamle Venner?

Thoras Mand syntes ikke at mærke noget. Han var en høj og bredskuldret Herre, næsten en Kæmpe, og han viste Thora den varsomme Kærlighed, som stærke og store Mænd har overfor den Kvinde, de elsker. Naar han vilde lægge Sjalet op om hendes Skulder, var det som om hans store og brede Fingre uhjælpeligt hang fast i Fryndserne og ikke turde rede sig ud igen af det fine Spind af Frygt for at rive det itu, naar han lo over noget, hun sagde, eller selv slog ind i hendes spøgende Tone modsagde hele hans Skikkelse, den brede, lave Pande og det store Skæg, der bølgede over hans Bryst, hans egne lette Ord.

Han og Thora var tilsyneladende fuldstændig lykkelige. De fortalte Jakob om deres Hjem, om deres to smaa Drenge, de opfordrede ham til at aflægge en Visit som Indledning til nærmere Omgang.

»Saadan en stakkels Pebersvend, der altid sidder alene,« sagde Thora og bøjede sig hen imod sin Mand, som søgte hun Beskyttelse. Og siddende dèr, støttet til den trofaste, godmodigt leende Kæmpe, udmalede hun drilsk alle de Ubehageligheder og al den Uhygge, hun tænkte en saadan Ungkarlemenage maatte føre med sig.

En ubehagelig Følelse bemægtigede sig efterhaanden Jakob. Han syntes, at Thora ved noget, som laa bag hendes Ord, drog ham ind i et eller andet skæbnesvangert. Men han vilde ikke lade sig føre. Og han vilde heller ikke bejle. Han vilde ikke hele Turen om igen, den evig samme Tur. Og han var ked af de skjulte Forhold med deres Halvsimpelhed og Selvbedrag. Saadan noget var han for gammel til, det var kun fristende, naar det var uprøvet.

Skulde han eje en Kvinde, saa skulde det være saadan som Holt, der gik dør sikker og støt med sin Hustru under Armen gennem de stille Gader.

Jakob sad i den følgende Tid meget hjemme om Aftenen. Han holdt meget af de stille Sommeraftener i de kølige Stuer. Kun faa Lyde trængte ind til ham fra den tomme Gade, ovre fra Slotshaven lød nogle legende Børns Stemmer. Verden laa langt borte. Ude i den anden Ende af Byen summede Menneskene omkring Forlystelsesstederne, ved Kysten klumpede Folk sig sammen for alle at faa de samme Skønhedsindtryk, sige det samme om Sund og Sejler og Maane og Æbleroser, langs alle Staalveje stønnede Jernbanetogene stopfyldte af travle, skikkelige Turister, der syntes de skyldte sig selv og Kone og Børn og Fædreland at se »den store Verden« og finde alt bedst hjemme.

Jakob læste i denne Tid Bøger, han før havde læst, læste dem langsomt og syntes, at hans Tænkeevne forfinedes i disse Timer,

da hans Tanker lettedes for alt Ansvar og al Forbindelse med det Liv, der levedes omkring ham, og flagrede let og legende gennem Tilværelsen. Naar han til Hverdag kiggede i en Roman, saa gjorde han det altid med Følelsen af, at det, der skildredes, var Digt og Leg, han skænkede det kun sin ledige Tid. Nu blev Romanen det Virkelige, Livet, saadan som det saa ud for den, der betragtede det oven fra og saa paa det, der ragede op af Tilfældighedernes graa Masse. Han var langt borte i disse Timer og længtes hele Dagen efter dem.

Men en Aften vilde Bogen ikke fange ham. Han lagde den hen, gik op og ned i Stuen, tog den igen — nej, det kunde ikke nytte at skjule det, det var ikke til at tage Fejl af, han længtes efter Thora.

Det var gaaet saaledes til.

Da han om Eftermiddagen gik fra sit Kontor, traf han paa Østergade Hammer, smilende over hele Ansigtet, fint klædt paa, med en stor Buket Roser i Haanden.

Jakob spurgte, hvor han skulde hen, og Hammer saa uhyre hemmelighedsfuld ud.

Endelig var det buset ud af ham. Det var »Madames« Fødselsdag. De skulde paa en lille Udflugt. Roskilde, min Kære, Toget gaar Klokken fire. Kongegravene beses, Middag i Prinsen (Menuen fastslaaet pr. Telefon), Køretur til Boserup, Blomsterplukning paa Engene, eventuelt Bistrup. Buket — værsaaartig. Damen skuffet. Ikke andet! Aha — i Servietten et Etui. Markiseringen — — vil Du se, smuk og forholdsvis billig.

Hammer lod Ringen finkle.

Dernæst — Hammer greb i sine forskellige Lommer og trak Tingene frem — et forgyldt Sølvsvin med en Firkløver i Munden, Handskekort, Ess-Bouquet, seks Silkelommetørklæder, en Idiotpose til at gaa og dingle med paa Gaden og mig selv i Kabinetformat ved kunstigt Lys i Klippelandskab — — altsammen overrakt ved Tid og Lejlighed og med tilhørende Deviser.

Hammer sprang op i en Droske, som kom forbi, og kørte leende og viftende bort.

Jakob saa efter ham med et Smil.

Hammer gad altsaa endnu. Akkurat som i gamle Dage.

Men da Jakob sad hjemme med Bogen i Stuernes Sommerstilhed, misundte han Vennen. Han tænkte sig selv paa en saadan Udflugt »uden bindende Forpligtelser«, som de sagde i deres Studentertid. Men med hvem?

Pludselig saa han Thora for sig. Thora — Fru Thora Holt — — ja, det var ganske taabeligt, men Tanken kom igen, mens Jakob smilende betragtede den lyseblaa, luftige Røg fra Havannacigaren. Gennem de blaa Skyer kom Thora til ham, Hænderne strakte hun frem til Kys og Kærtegn, han drog hende til sig — —

Hvis hun nu virkelig kom! Ventet af ham her i den kølige Aften. Hastigt smuttende ind ad Døren, som stængedes efter hende.

Et Eventyr midt i den døsig By og i de stille Stuer, disse Mandfolkestuer. Hvis hendes Hat laa dèr paa Stolen — — hendes Handsker slængte paa Skrivebordet midt i

alt Skriveriet — — hvis hun sad her i Lænestolen — — luende, lokkende — — — hendes Hænder lyste i Dæmringen — som hvide Roser, duftende, kølige af Duggen — —

Den næste Dag gjorde Jakob en Visit hos Holts uden egentlig at kunne sige, hvorfor han gjorde det.

Han traf Thora i Dagligstuen, en smuk og hyggelig Stue med stærke, gammeldags Møbler og en Rigdom af Planter og Blomster.

Thoras to Drenge legede derinde, hun vilde sende dem ud, men Jakob standsede hende. Uden at gøre sig det klart greb han den Opsættelse, som Børnenes Nærværelse medførte.

De var fire og tre Aar gamle, to runde, raske Drenge med de store, drømmende Øjne, saamange Børn hår.

Det morede Jakob at se Drengene lege. Mens han vekslede nogle ligegyldige Ord med Thora om Ungkarle og Børnesorger, fulgte han dem med Øjnene.

De legede hver i sin Kant af Stuen.

Ludvig havde fire store Kegler, som han

med en dybsindig Mine flyttede om paa. Naar det var lykkedes ham at faa Keglerne til at staa, satte han sig ned ved Siden af dem og saa paa dem — forbavset og filosofisk. Et Øjeblik efter flyttede han dem igen.

Peter stod ved en Stol og krøllede nogle Billedlotterisedler sammen paa en fantastisk Maade. Da der ikke var mere at gøre med dem, tog han en udskrevet Kontrabog fra Urtekræmmeren og gik hen til sin Moder med den.

«Læse Bog,» sagde Peter og stillede sig til Rette ved Thoras Knæ.

Hun vilde fjærne ham, men Jakob bad hende føje Drengen. Ludvig spidsede Øren henne ved Keglerne og løftede med en Del Besvær og ved at vælte sig om paa Siden sin tykke Bagdel fra Gulvet.

»Osse læse Bog.«

Nu stod begge Drengene hos Moderen, der, mens hun smilte til Jakob — halvt undskyldende, halvt stolt — læste Ludvigs Yndlingshistorie.

»Om Morgen staar Ludvig op og spiser Havregrød — —«

»Itte spise Havregrød,« erklærer Ludvig.

»Vil Du ikke spise Havregrød?« spørger hun, som hun plejer.

»Jo,« svarer Ludvig, altid med samme Overbevisning.

Og Thora fortsatte, mere og mere naturlig, og oprullede med det samme for Jakob hele sit Liv med Børnene, deres Spadsereture, hvad de saa, hvem de mødte, hele deres Verden, der ikke syntes at rumme Plads for andre, men helt var opfyldt af Leg og Glæder og Venten paa Fader, der kom hjem fra Kontoret.

Saa blev Drengene kede af at være stille og gik atter hen for at lege, hver til sit, som om de aldeles ikke kendte hinanden, indtil Barnepigen kom og hentede dem.

Jakob sad alene med Thora. De førte en tilfældig Samtale uden at anslaa nogen bestemt Tone. Et Øjeblik var de alvorlige, fordi Thora var kommet til at fortælle om, hvor syg hun var, da hun fik sit sidste

Barn. Lægen havde maattet kæmpe med Døden om hende hele Natten til den lyse Morgen, hun kunde ikke leve de Timer om, og nu elskede hun Livet dobbelt. Men hun gik da ogsaa rundt som en levende Reklame for Dr. Friis. Var Friis hendes Læge? Det var netop en af Jakobs gode Venner. Tænk engang, saa var de jo i Grunden gamle Bekendte.

Og Samtalen gled atter over til lette Emner. Men Jakob var hele Tiden forvirret og tung.

Da han tog Afsked, saa Thora vist paa ham.

»De er en underlig Mand. Er De ikke lidt lunefuld?«

»Jo — det er jeg vist,« svarede Jakob og tvang sig til at smile.

Han hørte, mens han gik ned ad Trappen, at Thora lukkede Døren — langsomt.

Jakob gik hastigt hjem og vilde ikke tænke.

Han nynnede og standsede midt i Melodien.

Han stod stille udenfor Butiksvinduer og anede ikke, hvad der var udstillet.

Han kom ind i sin Stue, gik sin vante Gang hen til Brevkassen og Skrivebordet, tog en Avis, tændte en Cigar, satte sig saa i sin Lænestol og stirrede paa Avertissementerne. Han havde vendt Bladet den forkerte Vej.

Da brød Flovhedsfornemmelsen, der hele Tiden havde ulmet i ham, ud i lys Lue. Han rødmede, som om han beskinnedes af en vild Flamme. Han lukkede Øjnene og gentog hvert Ord, der var blevet vekslet. Han saa den hele Scene for sig med fuldstændig Klarhed — saa blev alt til Thora.

Hun stod der i Entredøren, lokkende, næsten bydende. Hun var den overlegne, han den famlende.

Saa sprang han op. Vilde hun da? Hvorfor? Hvorfra kom det? Og hvorfor vilde han? Elskede han hende?

Han gjorde sig ikke klart, hvad det var for en Følelse, som betog ham.

Han følte blot, at han havde rakt Haanden frem og trukket den tilbage, flovt, hastigt, ugratiøst — som om han havde brændt sig.

Han maatte gøre det godt igen. Han maatte vinde sig selv tilbage, overbevise Thora og sig selv om, at han var en Mand.

Han jog alle andre Tanker paa Flugt og søgte at vinde nye Kræfter i Overvejelserne. Planer fløj gennem hans Hjerne.

Han saa paa sit Ur, Klokken var fem.

Nu begyndte Mørket at falde. Snart vilde Stilheden komme. Kølgt og dunkelt vilde der blive i hans Stue. Bag de nedrullede Gardiner steg og sank Vognenes fjerne Rullen. Hun skulde komme i Dæmringen og Tavsheden. Hun til ham. Oprejsningen, Bekræftelsen paa hans Manddom, Sejren, der slettede Nederlaget ud. Hun skulde komme. Hun skulde, hun skulde. Blot et Nu, som et Syn og dog hun, som hun var — —

Jakob gik op og ned ad Gulvet, hurtigere, hurtigere. Han turde ikke standse et Øjeblik i sine Tanker, han jog videre og videre, oplevede Scene efter Scene, aandeløs, skælvende.

Pludselig stod han stille.

Hans Blik var faldet paa Telefonen paa Skrivebordet — han smilte. Naturligvis! Og stadig uden at overveje dybere slog han op i Telefonbogen, fandt Holts Nummer og ringede op.

Han besindede sig først, da han hørte Holts Stemme i Telefonen. Det for igennem hans Hjerne som et Stik: naturligvis, Thoras Mand var kommet fra Kontoret.

Jakob var stum et Øjeblik, medens Holt utaalmelig raabte sit »Hallo, er der nogen?«

Saa fik Jakob sit Mæle igen. Han hilste paa Holt, fortalte, at han sad hjemme og kedede sig, Vejret var saa dejligt, om de ikke skulde tilbringe Aftenen ude, slaa deres Pjalter sammen i Tivoli eller hvorsomhelst — — — han lyttede bleg efter Svaret.

Holt svarede glad, at det passede vist udmærket. Om han maatte spørge Thora først.

Ja — Jakob smilede — han vilde have foreslaaet det paa Visitten men glemte det — — Børnene havde optaget ham saa meget — — ja, saa ventede han, mens Holt spurgte sin Frue.

Et Øjeblik efter hørte Jakob Thoras Stemme. Det var første Gang, han talte med hende uden at se hende.

Han kendte ikke Stemmen igen. Der var noget skingrende i den, han aldrig havde lagt Mærke til, og noget uharmonisk, som hendes Øjne ellers dæmpede. Men det var kun i de første Sætninger, Jakob hørte det.

Efter at de havde talt lidt, sagde Thora pludselig med en lille Latter:

»Hvor kunde De glemme saadan noget vigtigt noget? Og jeg fulgte Dem dog helt ud paa Trappen!«

Med ét blev hun igen den, han længtes efter. Og det brød ud af ham, skønt han næsten hviskede:

»Jeg længes efter Dem. Jeg maa være sammen med Dem i Aften. Glem mit Besøg fra i Formiddags. Jeg tænker kun paa Dem Hører De, hører De — —.«

Og Thora svarede roligt — Manden maatte være i Stuen —:

»Med Glæde, det var en god Idé . . . Udenfor Basaren Klokken otte — — Paa Gensyn.«

Saa ringede de af.

Nu var det altsaa sagt. Han havde begivet sig ud i det fremmede Land. Tilbage-tog var umuligt, nu maatte han sejre.

Men han indsaa snart, at der denne Aften hverken blev Tale om Kamp eller Sejr. De drev rundt i Tivoli, rundt som alle de andre, frem over det knasende Grus og under de søvnige Blus. Hvilken snæver Ramme om et Kærlighedseventyr. Op og ned ad Gangene gik Mænd og Kvinder og vekslede højst et Blik i Smug under Borgerskabets Kontrol. Ikke et højt Ord, næppe en Latter, medens inde fra Koncertsalen en Vals ligesom haanende slyngede sine Rytmer ud i Sværmen.

Kun et Øjeblik, da de havde taget Plads ved et Bord, og Holt snildt var lokket til at gaa ind ved Buffeten, hvor han stod forlegen og skulde vælge mellem alle de underlige Retter, hvis Navne han ikke kendte, kun et Nu midt i Lyset og overdøvede af Snakken og Tallerkenernes Klirren bøjede Thora og Jakob sig mod hinanden. Deres Øjne mødtes. Og i Jakobs Tak og i Thoras Smil, medens hun stærkt og ivrigt knugede hans Haand under Bordet, sluttedes Pagten.

Saa kom Holt tilbage, og Thoras blottede Haand, som hun flere Gange langsomt strøg over sine Læber og sit Haar, medens hun skottede hen til Jakob, var det eneste Løfte, han fik.

Da han denne Gang saa Holt gaa hjem med Thora, misundte han ham ikke, thi han ventede en langt rigere, muntre Lykke.

Den næste Dag talte Thora og Jakob sammen i Telefonen. Hun ringede ham op. Det var Morgen, Holt var allerede paa sit Kontor, Jakob skulde afsted til sit.

Hvad Vej han gik?

Om han vilde passe paa en Dame med en hvid Fichu om Halsen?

Om han vilde gaa over Kongens Nytorv paa Charlottenborg Siden?

Og Thora kom ham i Møde, rolig og glad. De gik samtalende ned ad Strøget som gamle Venner, ikke ét Kærlighedsord veksledes imellem dem. Kun sagde Thora, idet hun rakte Jakob sin Haand, da de skiltes:

»Jeg er glad for Dem. Jeg trænger til Deres Venskab.«

»Jeg — — —.«

»Nu vil De vist sige noget, De ikke maa.«

»Maa jeg ikke?« spurgte Jakob smilende.

Thora saa lige op paa ham og sagde i den sikkreste Konversationstone:

»Nej, naturligvis maa De ikke.«

Jakob stod længe og saa efter hende, medens hun rank og unærmelig gik ned ad Gaden. Saa tumlede han op paa sit Kontor og var hele Dagen adspredt og stundom flov.

Den næste Morgen var det ham, der telefonerede.

Om hun kendte Botanisk Have?

»Nej,« svarede Thora.

Om hun vidste, hvor Væksthuset laa derinde?

»Nej.«

»Hvorfor ikke?«

Fordi hun spadserede med sine Drenges paa Smedelinjen. Om han vidste, hvor den laa?

»Nej.«

»Hvorfor ikke?«

Fordi han vilde tale alene med hende.

Om hvad?

Om noget, han ikke kunde sige i Telefon.

Pyt — saa brød hun sig vist ikke om at høre det. Men for Resten mødtes de nok snart.

Jakob kunde ikke sige mere. Han tilføjede blot tøvende:

»Ja saa Farvel da for idag.«

»Farvel,« lød Thoras skingrende Stemme. Der var noget hoverende i den Maade, paa hvilken hun ringede af.

Hvad nu? Hvad mente hun? Legede hun ikke med ham?

Jakob greb til sit Arbejde for at glemme. I to Dage hørte han intet fra Thora, i to Dage tænkte han kun paa hende. Hvorfor? Han spurgte sig selv uden at vente paa Svaret. Der var allerede ikke mere noget at spørge om. Det var ikke mere Reflektionerne, det gjaldt. Hans Tanker, hans Stemninger, hans Længsel og Vilje havde kun ét Maal, hende.

Og den tredje Aften stod Thora i hans Stue ved sin Mands Side. Hun stod med Overtøjet paa og saa sig nysgærrig om. Hun vilde ikke tage Plads, de vilde ikke se hans Malerier, han skulde blot skynde sig at gøre sig i Stand til en Tur paa Lange-linje.

Thora gik munter i sin hvide Kjole mellem de to Mænd. Hun fantaserede om, at hun ejede en af de hvide Lystbaade, hendes skulde den være, og kun hendes Venner skulde faa Lov til at komme ombord. Stærke, brune Mænd, der kunde styre Baaden og hejse

de høje Sejl, ikke saadan nogle smægtende Vipstjærter, der ikke kunde andet end citere Vers i Maaneskin. Maaske en gammel Ulk — — nej, en ung, dunhaget Sømand med Harmonika — — — hun kunde for Resten ogsaa bruge Holt — som Ballast!

Det var næsten umuligt for Jakob at gaa rolig ved hendes Side. Han hørte Silken synge for hendes Fod, han lyttede til en skjult Klang i hvert af hendes Ord, han syntes, at hendes Fodtrin næsten var listende.

Og skamfuld gik han hjem efter Afskeden. Var det da Meningen, at han efter hvert Møde skulde luske skuffet bort, led ved sig selv og sine golde Lyster. Han vilde kræve hende til Regnskab, han vilde ikke se hende mere, — han vilde — —

Han stod den næste Morgen atter og atter ved Telefonen, lod Haanden synke, saa paa Uret — fem Minutter vilde han vente, hvis hun saa ikke kaldte, vilde han gøre det.

Hun kaldte.

Naa saadan saa der altsaa ud hos ham.

Aa ja, meget pænt. Der manglede lidt —
— lidt Hygge, lidt Blomster — —

Jakob vidste, hvad der manglede.

Hvad da?

Han vilde sige hende det ved hendes næste
Besøg.

Ikke før?

Før — det blev vel snart.

Ikke i de første Dage.

Hvorfor ikke?

Fordi hendes Mand var kaldt til Sverrig
i Forretninger og først kom hjem om to
Uger.

Saa netop —

Thora ringede af i Øret paa ham.

Jakob stod bleg og fortumlet, som om
hun havde slaaet ham i Ansigtet. Saa smed
han Hørerøret hen ad Bordet, nu var det
nok. Han rettede sig op — han var jo
simpelthen latterlig.

Hans Stolthed sprang frem ved det Stød,
han havde faaet. Stoltheden fra de Aar, da
Kvinder havde spillet liden Rolle for ham,
fordi han saa, hvorledes andre Mænd yd-

mygedes, forringedes, bragtes bort fra deres Baner ved Kvinderne. De var de fornuftige, som engang i deres Ungdom havde forelsket sig, giftet sig, taget den, de holdt af, hjem til sig og nu skænkede hende den Tid, de havde tilovers. Eller de, der bevarede sig selv, ikke et Minut tabte deres Maal af Syne og tog Kvindegunst som en naturlig Tribut, der ydedes dem uden at de bad derom. Saadanne Mænd elskede Kvinderne mest, de syntes, de var stolte og stærke.

Han kunde vel gaa til sit Dagværk uden at bryde sig om Thora. Den Dag arbejdede han godt og ivrigt paa et vigtigt Indlæg.

Men om Aftenen gik hans Drøm i Opfyldelse. Hastigt smuttede Thora ind ad Døren i den lette, hvide Dragt, blussende, skælvende, med Roser ved sit Bryst. Hun slængede sine Handsker paa Skrivebordet midt i Indlægget, som Jakob havde taget hjem med for at arbejde videre paa det, Hatten laa som en Blomsterbuket paa en Stol, og da han holdt hende i sine Arme, slog en Blomsteraande sammen om dem

begge. De vekslede i Begyndelsen kun faa Ord, han kyssede hende, hun svarede, andet tænkte og følte de ikke. Saa faldt de til Ro. Jakob førte hende om i Stuen, hun besaa og befølte alt.

De standsede ved Telefonen.

»Naa, dèr staar den,« sagde Thora. »Og her staar De, naar vi taler sammen.«

»Hvorfor gjorde Du det imorges?«

»De.«

»Hvadbehager?«

»Vi er De's.«

»Er vi —.«

»Ja,« svarede Thora og lænede sig mod Skrivebordet. »Vi er De's, og det vil jeg have.«

Jakob forstod ikke men var bange for at være plump, naar han spurgte.

Thora saa sejrssikker paa ham, smilte og sagde lidt efter:

»Det er nemlig ogsaa det klogeste. Saa risikerer De ikke at tage fejl, naar min Mand er tilstede.«

Jakob svarede ikke, Thora saa, at han var ubehageligt berørt, og skyndte sig med at sige:

»Hvorfor jeg gjorde det i Morges? Fordi De var en lille Smule klodset.«

»Jeg?«

»Ja. De busede ud med det — jeg selv vilde have sagt. Det var jo derfor, jeg ringede op.«

Jakob stod forvirret. Thora smuttede fra ham og foretog nu paa egen Haand en Ekspedition rundt i Stuen, flyttede om, gjorde Uorden, stillede Stolene skævt og saa sig sejrstolt omkring — saadan skulde det være.

Jakob lo og gik hen imod hende. I et Nu havde hun sin Hat paa, greb Handskerne og rakte ham Haanden.

»Vil De gaa?«

»Ja vist, jeg har været her altfor længe.«

»Men — —?«

»Men hvad?«

»Ja men —.«

»Tal ud.«

Jakob stod og stammede. Thora rakte sin Haand frem til Afsked.

»Var det — —?»

»Hvis De vil spørge mig, om det var alt, saa er De utaknemlig, og saa fortryder jeg, at jeg kom.«

Jakob tog hende i sine Arme, og han følte, at hun gav sig hen. Han lukkede sine Øjne, og hun lukkede sine. De stod i den halvmørke Stue, tæt sammenslyngede, tavse, sitrende. Pludselig mærkede Jakob, at Thora saa paa ham. Han aabnede sine Øjne. Hun frigjorde sig fra hans Arme, strøg ham næsten moderligt over Panden, Øjnene og Munden med sin duftende Haand og hviskede:

»Tak.«

Han kyssede hendes Haand, ydmygt. Han kyssede Fingrene, som hun holdt over hans Mund som en Drueklase, saa strakte hun Haandfladen frem til Kys, han kyssede den hemmelige Hulning, den, som ingen saa, den, hvor de smaa, uudgrundelige Streger mødes.

Saa smuttede Thora hastigt ud og vendte sig ikke om i Døren.

Dette Møde blev Forbilledet for Jakobs og Thoras Møder i de fjorten Dage, Holt var borte. Kun blev Thora dristigere og dristigere, forsaavidt som hendes Ophold hos Jakob stadig blev længere. I disse stille Sommeraftener herskede hun i hans Hjem, ordnede alt, som hun vilde have det, gjorde hans Stuer til sine.

Jakob var henrykt. Han gik i en høj Jubel over denne Kvinde, der i den svindende Sols Skær gav ham et Hjem, jog hans Ensomhed ud af alle dens Smuthuller og lovede ham, lovede ham Time for Time mere og mere.

Var dette ham nok?

Han havde en Aften sagt til Thora, at det var det ikke. Han elskede hende jo. Thi dette var Elskov, dette, at han uden al Reflektion, over al Forstand glædede sig, fordi hun var til. Og hun maatte og skulde blive hos ham. Deres Skæbner havde krydset

hinanden, nu hørte de sammen, nu kaldte Livet paa ham.

Da havde Thora stirret paa han.

Hvad han mente? Vilde han have hende til Kone? Hun brast i en skingrende Latter. Vilde han paa samme Gang gifte sig med Holt og Ludvig og Peter? Ja, for hun forlod ingen af dem. Ingen af dem. Hun hadede Skilsmisser, de var foragtelige, og for det meste ogsaa overflødige — ja hun var nu engang født og opdraget i borgerlige Forhold, han maatte tage hende, som hun var. Hvorfor han sagde saadan noget? Fordi hun straks fra den første Aften havde følt sig tiltrukket af ham? Fordi hun fandt ham sød og smuk og elskede hans Stuer, efter at de nu var blevet manerlige, og syntes om hans galante, nej ridderlige Væsen? Fordi hun havde fundet, det var Synd for ham, da han dumpede saa trist ned ad hendes Trapper, den Gang han aflagde sin første forsagte Visit?

Hun talte og talte, og tilsidst tog hun hans Hoved mellem sine Hænder, saadan som

hun vidste, han elskede det, saa ham frit ind i Øjnene og sagde:

»Saadan er det, Du dumme Dreng. Og i Aften skal Du faa Lov til at følge mig hjem. Det er blevet sent.«

Saadan gik Tiden. Det var den sidste Aften før Holts Hjemkomst. De havde talt meget om, hvor forandret alt nu vilde blive for dem. Nu var det forbi med disse Aftener, der for dem begge havde været Livet, alt andet havde de næsten ikke lagt Mærke til. Nu maatte Telefonen atter gaa Bud imellem dem, de maatte rive den korte Lykke til sig, naar de bedst kunde. Nu kom den usikre Tid, ringet ind af de nervøse, hamrende Klokker.

Thora stod i Døren og saa sig tøvende omkring.

»Glem nu ikke at give Orkideen Vand, Jakob. Og lad min Stol blive staaende. — — —

Ja saa Farvel.«

Farvel — forbi — — var det muligt? Hvad blev til Rest? Intet, intet af det Skinliv, af den Skinlykke, han havde ejet i disse

Dage, da han i en Rus havde levet de Par Timer med hende. Hvad var det saa, han havde haft? Hvad var det, han havde glædet sig over? Han vidste det ikke mere. Drøm og Virkelighed havde filtret sig sammen til et Net, der slog sammen om hans Hoved. Men hvem havde spundet det Net, hvem var det, som havde kastet det over ham, saaledes at han intet saa, som det var? Hun, som stod dèr. Den lille Kvinde, der ikke var hans Elskerinde, ikke hans Hustru, hun, som snoede sig ud af hans Arme det ene Øjeblik for det næste igen at kaste sig i dem, som om hun gav sig hen.

»Ja saa Farvel.«

Nu gik hun rolig hjem til sin Mand, tryk og uden Brøde. Hun havde intet forbrudt. Hun kunde smile. Men han? Hvor kunde han holde dette ud? Alle hans Nerver spillede i ham, alt hans Begær vakt. Stundom havde hans Sans i disse Dage blusset vildt, men hun havde dæmpet Flammen, saa atter faaet den til at blusse, dæmpet og hidset alt efter sit Lune, men nu, nu — — —

Nu greb han hende, vildt og ubehersket, rev hende til sig, flaaede hendes Klæder af hende, hun vilde skrike, men hun kunde ikke, han løftede hende op, bar hende ind og tog hende.

Fra dette Øjeblik begyndte et nyt Liv for Thora og Jakob. Nu kom han ind i alt det, han fra først af havde villet undgaa. Thora blev hans Elskerinde, han løj for Holt, mødtes med hende i vilde, stjaalne Møder, der indlededes med Telefonens skingrende Kimen.

Men alt det ræsonnerede han ikke over nu. Naar han trængte ind paa Thora for at bevæge hende til at søge Skilsmisse fra Holt, overdøvede hun ham med Kærtegn. Hvad nyttede det, at han vilde tale alvorligt — Tiden, de var sammen, var altfor kort dertil.

Over alt det alvorlige drog Thora ham med Kys eller med en Spøg. Han havde en Dag gentaget for hende, hvor uundværlig hun var blevet ham. Han maatte have et

Hjem, og kun hun kunde give ham det. Hvor kunde hun blive hos Holt efter dette? Hvorfor vilde hun ikke drage ind her, være hos ham altid, give ham noget at leve for, noget at bygge op — føde ham Børn, han kunde elske og opdrage. Hele hans dulgte Higen var kun dette. Han holdt ikke mere ud blot at være Tilskuer, hele hans Fremtid bar hun i sin Haand.

»Giv mig Din Haand, Thora.«

»Du har den jo.«

»Nej, nej, vær nu alvorlig.«

Hun slog det hen den Dag. Men kort Tid efter bragte hun ham en tung Pakke, som hun højtideligt nejende lagde paa hans Bord.

»Deres Ønske er opfyldt, min Herre. Her er min Haand.«

Jakob pakkede op. Det var en Bronze-afstøbning af Thoras højre Haand, som hun havde ladet en Billedhugger lave. Afstøbningen var saa levende, hver lille Fold af Huden ved Knoerne og Neglene traadte saa tydeligt frem, at det ved første Øjekast saa

ud, som havde hun kastet sin Haand paa Bordet.

»Læg den paa Din Pande, naar Du længes. Og paa Dine Papirer, naar Du arbejder. Men den Dag, Du glemmer mig for en anden, skal den blive levende og bore sine spidse, haarde Negle ind i Dit Hjerte.«

Jakob begyndte at komme i Thoras Hjem; hun ønskede det saaledes. Han sad i hendes Dagligstue, hvor Blomster groede om hendes hyggelige Plads ved det store Vindue, der var fuldt af Planter. Og stærkere og stærkere voksede Længslen i ham efter at eje hende helt. Det gjorde hende stolt, naar han hviskede det til hende, medens hun syslede mellem Planterne.

Thora var i denne Tid straalende. Hun var blevet smukkere, syntes Jakob. Hun var snurrig og gratiøs, og naar de to Herrer talte om Forretninger eller offentlige Spørgsmaal, sejrede ofte hendes Anskuelser, fordi hun uden at tage Hensyn til faktiske Forhold og det daglige Livs mange Smaaløgne og Smaabedrag ræsonnerede som Idealist.

Hun var som de unge Mennesker, der hverken har Ansvar eller Forstand paa Livet, og som derfor synes, at alt er saa soleklart og let at iværksætte. Derfor løstes alle Spørgsmaal i hendes Nærværelse saa let som en Knude i det Broderi, over hvilket hun bøjede sig med den fuldstændigste Ynde.

Hun bortvejrede alle Jakobs Betænkeligheder, strøg dem til Side med sin lille Haand. Og det, at Holt saa øjensynligt intet anede, sløvede ogsaa Jakob. Han syntes endda, at Holt efter den første Maanedes Forløb blev endnu mere forelsket i Thora, men ikke saadan at det stødte ham. Holt var saa fuld af Omhu, næsten ængstelig i den Var-somhed, hvormed han skød en Stol hen til Thora, bragte hende en Skammel, lagde Sjalet om hendes Skuldre. Thora tog imod det næsten nedladende. Der var noget overbærende i hendes »Tak, min Ven« — Jakob syntes, hun undskyldte Manden overfor ham.

Børnene saa han kun sjældent. Var Thora alene med Jakob, sendte hun dem ud i

Barnestuen; naar Manden var med, fjærnede han dem.

»Hvorfor maatte de ikke blive?« kunde Thora saa spørge.

»Jeg er bange for, at de skal trætte Dig.«

»Mig — men jeg fejler virkelig ikke noget.«

»Nej Gudskelov,« sagde Holt, bøjede sig ned over hende og kyssede hendes Haand.

»Du river mit Haar ned, Din store Bulldog,« sagde hun og lo.

Ved Jakobs og hendes Møder var Thora saadan, at han overhovedet ikke tænkte. Undertiden syntes han, at hun kastede sig ind til ham, som var hun drevet af Rædsel. Hendes Kærlighed var som et Skrig, hidsende, overdøvende alt andet.

»Du kommer jo flygtende til mig,« sagde Jakob og lo.

»Ja, jeg flygter,« hviskede hun og greb ham i Armen.

»For hvad?«

»For Livet — — for alt det derude, for Menneskene og Husene og Vognene — —

og for Døden — — mest for Døden — —
— kys mig Jakob — — lad os ikke tale.«

Sommeren svandt, Efteraaret kom, alt var ved det Gamle. De mødtes hos Jakob, naarsomhelst de kunde. Hvert Øjeblik kaldte Telefonen Jakob bort fra alle andre Tanker end Thora.

Det var en Septembereftermiddag. Udenfor var koldt og vaadt, Grenene paa Slotshavens Træer svajede i Blæsten og spredte de gule Blade over Gadens Sten, hvor Regnen klæbede dem fast.

Jakob trak de tætte Gardiner for Vinduerne og vendte sig glad om i Stuen. Det blussede i Kakkellovnen, man skimtede Møblernes Omrids i det røde Skær. Hvor var her hyggeligt og lunt, hvor smukt her var blevet, hvor muntert alle Møblerne stod i det dæmpede Lys. Nu spillede Skæret over Thoras Stol, nu naaede det Skrivebordet, Bronzehaanden blev levende paa Papiret, hvor den laa.

Uvilkaarligt lod Jakob Fingrene glide over Haanden — det var som klappede han

Thoras egen. Han stod lidt saadan og faldt i forventningsfulde Tanker. Han saa paa sit Ur. Nu kommer hun. Klokken var allerede mange.

Nu kommer hun. Hastigt smutter hun ind ad Døren, kaster sig om hans Hals, ler og jubler i tusinde Paafund, spørger ham ud om, hvorledes hans Dag er gaaet, hvem han har talt med, hvad han har udrettet.

Nu kommer hun. Stuen bliver hendes. Som en duftende Blomst staar hun midt i Værelset og strækker sig imod ham, nu er hun myndig, nu er hun viljeløs, Graad og Latter sitrer over hendes Ansigt og faar hendes Læber til at leve og skælve.

Nu kommer hun. Hun, som han mindes Dagen igennem.

Han gaar gennem Mængden med et overbærende Smil paa Læben. Hvad ved de andre? Hvad er det, de gaar og slæber med? Hvorfor har de saa travlt? Men han lader Timerne glide, han ved, at der kommer et Øjeblik, da alle Timer standser og staar forventningsfuldt, ærbødigt ventende udenfor

hans Dør, for at Livet atter kan gaa sin rolige Gang, naar Thora forlader ham, hastigt, muntert som hun kom.

Men hun kom jo ikke. Over en halv Time havde han siddet her og drømt. Han gik op og ned ad Gulvet, trak Gardinet fra det ene Vindu og kiggede ud, trak sit Ur op af Lommen, blev ærgerlig over Dunkelheden i Stuen — saadan noget Komedianteri med Ildskæret fra Kakkelovnen — tændte sin Lampe, saa paa Uret — akkurat tre Minutter havde han faaet til at gaa.

Naa ja, hun kunde jo være blevet forsinket. Maaske en Visit, maaske et af Børnene var faldet og havde slaaet sig, maaske Holt uformodet var kommet hjem. Det var det naturligvis. Ellers havde hun telefoneret. Holt var kommet hjem, og saa —

Som Jakob sad dør ved Skrivebordet og uden at tænke over det legede med Thoras Haand, blev han pludselig grebet af Modbydelighed. Dette at en anden Mand kunde forhindre ham og Thora i at mødes syntes ham

nedværdigende og hæsligt. Alle de Ræsonnementer, han i denne Tid ved Thoras Hjælp havde holdt nede, skød pludselig op i hans Bevidsthed og bemægtigede sig den helt. Han sad og betragtede sig selv, han saa ud over sit Liv, saadan som det havde været, han saa det ude fra, som en Fremmed. — Ringede det ikke, blev der ikke banket paa Ruden — —

Hvor denne Klarhed var uhyggelig. Var det virkelig sig selv, han saa? Saa han saadan ud? Jakob kom til at tænke paa en Dag, da han paa en Rejse tilfældigt var traadt ind i et Spejlkabinet. Han havde slet ikke tænkt over, hvad det vilde sige. Fra alle Sider kom Mennesker imod ham, han saa ind i en uhyre Sal, hvor Hundreder af Mænd med Ryggen til ham, vendt til alle Sider, saa op ad Væggene, bevægede sig, mødtes og skiltes lydløst. Saa med ét opdagede han, at alle disse Mænd var ham selv. Han tog sig uvilkaarligt til Panden og hundrede omkring ham gjorde det samme, han veg til Siden, de fulgte, han vilde gaa

bort, de rendte imod ham, sluttede sig til ham som et tavst Følge, der spærrede ham Udgangen. Han løb Panden mod sig selv. Men da den første Uhyggefølelse havde fortaget sig, kunde Jakob ikke lade være med at studere den Mand, han saa. Saadan var han altsaa for de andre. Saaledes bevægede han sig imellem dem; de, der gik bag ham, saa ham saaledes; naar man mødte ham, og han hilste, førte han Armen saaledes og smilte paa denne Maade. Hele Resten af Dagen bevægede han sig usikkert, som om nogen stod bagved ham og stirrede paa ham.

Saaledes gik han ogsaa nu bag sig selv. Han var blevet Thoras Elsker, hvordan vidste han ikke selv, og han brød sig i Øjeblikket heller ikke om at vide det, men han var altsaa blevet just det, han ikke vilde være. Naar han havde gaaet og smilet ved Bevidstheden om, at han ejede Thora, saa var det jo Bedrag — han havde hende netop slet ikke. Der var en anden, som bestemte over hendes Liv. Holt var hans Herre, selv

om han ikke vidste det. Nu som før stod Jakob udenfor alt det, der laa i ham som en dyb, medfødt Higen: Hjemmets Uafhængighed, den stille, rene Fortrolighed.

Men hvorfor blev Thora Maalet for hans Trang til Hengivenhed? Hvorfor netop hun? Var det, fordi han havde mødt hende just i hint Øjeblik, hvor han havde følt sig udelukket og gennem hende var draget ind i Kredsen af dem, der levede? Eller var det, fordi hendes Hjem med Planterne, der groede, med alle Blomsterne og med de legende Børn havde vist ham som i en Aabenbaring det forjættede Land?

Hvorfor Kærlighed? Hvor kunde han overskue den. Den laa omkring ham som et Hav, der strakte sig, hvorhen han vendte sit Blik. Den havde ingen Kilde og ingen Kyst, den var uudgrundelig og strømmende.

Nu skulde Thora høre paa ham, i Alvor, nu maatte hun vælge.

Elskede hun ham, som hendes Kærtegn sagde, saa maatte hun ogsaa blive hans. Ingen anden skulde mere have Ret til at

sige, hvornaar de skulde være sammen, ingen anden skulde have Ret til — til hende! Til hendes Tanker og Opmuntring! Til hendes Kærtegn og hendes Legeme.

Hvorfor havde han aldrig tænkt paa dette. Var hun mod Holt, som hun var mod ham? Var det muligt?

Det var, som om Jakobs Hoved skulde sprænges af disse Tanker. Der maatte være altfor hedt i Stuen. Sveden drev af ham; da han følte sig til Panden, var han iskold.

Nu kunde hun ikke komme. Men hvad var der dog hændet? Hvorfor ringede hun ikke paa ham? Han maatte gøre noget. Han ringede paa Telefonen, sagde Nummeret og rystede over hele Kroppen, medens han ventede paa Svar. Der kom intet.

»Vær saa venlig at ringe stærkt.«

Igen Sekunders Ventetid, der syntes ham endeløs.

»Abonnenten svarer ikke.«

Jakob blev uhyggelig tilmode. Han frygtede for en Ulykke. Han maatte derhen.

Regnen og Rusket gjorde ham godt. Han stred sig op imod Blæsten, glad over at have noget at bruge sine Kræfter til. Han kom til Huset og saa lynsnart op til Holts Vinduer. Der var mørkt overalt.

Han sprang op ad Trapperne og ringede paa. Han hørte sit Hjærte hamre. Ingen lukkede op. Han ringede igen, stærkere. Da ingen kom — igen og igen. Saa hørte han Trin oppe fra og gik.

Da han kom ned paa Gaden, syntes han, at alt dette kunde bero paa Tilfældigheder. Det var taabeligt af ham at gaa herhen, sæt nu Thora havde været hjemme hos ham.

Han løb hjem. Der havde ingen været. Hen til Telefonen igen — »Abonnenten svarer ikke« —, rundt i Stuen, Lytten hver Gang Porten gik — nu kommer en Droske, den holder her — — den kører videre — — saa Slaphed, Døs.

Han sov kun lidt den Nat, og tænke kunde han heller ikke. Han sad blot oprejst i Sengen og lyttede. Han lærte alle de Lyde at kende, der gør Natten endnu længere for

de Syge og de Bedrøvede. Fodtrin, der kom og svandt, et Suk inde fra Muren, saa et beroligende Fald af en Støvle eller Skuren af en Stol fra de andre Mennesker, der levede i Huset, og Susen, Susen som fra Ringe, der snurredes rundt i Mørket og gled over i et fjærnt Bølgeslag — hvorhen glider disse Bølger, som ingen har set og alle har hørt i de lange, forunderlige Nætter?

Tidlig den næste Morgen stod Jakob foran Holts Hus. Nu saa han, at Gardinerne var rullede ned overalt, Lejligheden var som uddød. Kun Thoras Blomstervindu, der ikke kunde tildækkes, levede. Dèr stod alle Planterne, Araucarien med de saftige, grønne Naale, Palmerne, Bregnerne og Kameliaerne, hendes Stolthed.

Jakob spurgte Portneren ud. Igaarmorges rejste Herskabet, Børnene hentedes af Fruens Fru Moder for et Par Dage siden, Pigerne havde faaet Ferie i otte Dage, der var ingen i Lejligheden. Pigerne var nok taget paa Landet og til Landskrona, dèr,

hvor de havde hjemme, Herskabet vidste han ikke noget om.

Rejste — uden Afsked. Uden et Ord fra Thora til ham. Altsaa maatte det være noget, som angik deres Forhold. En dump Tvivl-raadighed kom over Jakob. Intet kunde han gøre for at faa at vide, hvad der var sket. Han kunde blot vente — vente paa hvad?

Han tænkte de samme Tanker frem og tilbage, Dag og Nat, han gik lange Ture og kom dog altid forbi Thoras Hus, han saa op til Vinduerne, alt var nedrullet, og nu begyndte ogsaa Blomstervinduet at dø, Bladene hang, en Dag saa Jakob et af dem dale ned paa Vindueskarmen — Thoras Blomster døde, nu visnede hendes Stuer.

Men hvorledes skulde Holt kunne have opdaget noget. Der var jo ikke vekslet et Brev mellem dem, de havde aldrig vist sig udenfor Jakobs Hjem paa nogen Maade, der kunde vække Mistanke, og Telefonen, deres eneste Medvider, snakkede ikke af Skole.

Dette var til at blive vanvittig over. Længslen efter Thora overdøvedes ganske af

dette Ubegribelige. Frem og tilbage, frem og tilbage gik det i Jakobs Hjerne i denne kvalfulde Uge.

Ottende Dagen efter Afrejsen ringede Holt paa hos Jakob. Lynsnart saa Jakob hen paa ham, han forstod straks, at der var noget i Vejen.

Holt satte sig, stod saa op, vilde begynde, men standsede. Jakob tvang et Smil frem paa sine Læber, der var fuldstændig blodløse, men sagde intet andet end et Velkommen og fik saa et Spørgsmaal frem om hans Rejse.

Endelig sagde Holt:

»Ja, kære Ven, jeg kommer mest paa min Hustrus Vegne.«

»Ja saa —.«

»De har maaske undret Dem over vor pludselige Rejse —.«

»Aa hvad — —.«

»Jo, for Thora havde jo gjort en Aftale med Dem om, at vi skulde mødes den Aften, vi rejste.«

»Ja, hun havde — —.«

»Det er for at bringe Dem vor Undskyldning, fordi vi narrede Dem, eller rettere hendes — jeg var jo — —.«

Jakob stirrede ganske uforstaaende paa ham. Holt tav igen. Den store Mand sad dør flov og ubeslutsom som en Dreng.

»Vi maatte rejse, og Skylden var ene min. Jeg beder Dem om ikke at spørge om Grunden. Det er noget ganske privat.«

»Bevares.«

Jakob rejste sig op. Enten legede den Mand med ham, og saa vilde han væрге sig rent korporligt, hvis det var fornødent, eller ogsaa var de begge to blevet slagne med Afsind og sad og snakkede usammenhængende Ord hen i Vejr og Vind. Han vilde dog forsøge endnu en Gang.

»Bliver Fruen længe borte?«

»Nej, nej, det haaber jeg ikke.«

»Maa man spørge, hvor hun opholder sig?«

Holt sad lidt tøvende, Jakob mente, at nu stod de overfor det afgørende. Saa syntes Holt at tage en Beslutning.

»Hør nu, dette her bliver altfor pinligt. Hvad maa De ikke tro om os? Ganske vist har jeg sagt, hvad Thora har paalagt mig, men nu røber jeg Dem dog, hvor hun er. Jeg ved jo, at De ikke vil misbruge Deres Viden, for det er os meget om at gøre, at ingen andre faar at vide, hvor hun opholder sig. Og De vil ikke spørge og ikke fritte. Thora er paa Holmenkollen, jeg har fulgt hende derop, og hun bliver der et Par Maaneder. Se saa, nu har jeg sagt det. Imorgen skriver jeg til hende, hvad jeg har gjort. Jeg kunde ikke lade være. Men De maa endelig ikke skrive til hende, hun trænger til Ro.

Ja, nu gaar jeg med det samme. Se snart ud til mig. Jeg er ene.«

Jakob kunde se paa Holt, at han følte en øjeblikkelig Lettelse, fordi han havde undgaaet at lyve mere. Men han forstod endnu intet. Noget maatte være sket, og han maatte vide det. Da han fulgte Holt ud, havde han allerede taget sin Beslutning.

Der var endnu Tid til at naa Aftentoget til Kristiania. Han traf sine Forberedelser, saa godt han kunde, gav Ordre til, at der blot skulde siges, at han var var gaaet ud, hvis nogen vilde tale med ham, og jog saa i en Droske til Banegaarden. Den forcerede Rejse beroligede. Han for afsted mod Afgørelsen, han havde et Maal. Beslutningen virkede befriende paa ham, medens Toget suste frem gennem Sverrig. Frem, frem, det blev Morgen, Folk stod i Huse og Hytter og beredte sig til deres Dagværk i den gryende Sols Glans, Toget holdt, nogle steg ud, andre kom ind, fremad, blot fremad, forbi Byer og gennem Skove, Hjulene larmede over Broer, Fløjten skingrede mellem Fjælde, frem, frem, blot frem, blot tænke paa Maalet, snart saa han Thora, alle de Spørgsmaal, der dæmrede frem, vilde blive løste.

Frem, frem, frem over Grænsen, det norske Maal skingrede og sang, der kom nye Fjælde og Skove, Elvene suste under ham, og Savmøller hvæsedde mellem Tømmerstokke og Bræddestabler, spørg ikke, grubl ikke mere,

hør blot, hvor Hjulene synger mod Skinnerne, Telegrafstængerne farer forbi, alt har travlt, paa Stationerne løber Folk, Konduktører og Dragere raaber til hinanden, Maskinen skælver og fraader utaalmodig efter at komme videre.

Om Aftenen stod Jakob i Kristiania. Klokken var otte, det var for sent at tage op til Holmenkollen. Han drev op gennem Byen til Hotellet og fik et Værelse. Saa segnede han næsten om. Nu, da han stod ved Maalet, slappedes al hans Kraft. Hvorledes skulde han faa denne Nat til at gaa? Og hvorledes skulde han imorgen faa Thora i Tale? Gik det an, at han overraskede hende? Var det ikke bedre at underrette hende om, at han vilde komme? Jo, jo, naturligvis, og saa fik han med det samme noget at gøre. Han gik til Telegrafstationen og sendte hende Bud. Nu var det sidste Skridt taget, nu var kun Vinternatten mellem Thora og ham.

Han stod den næste Morgen foran Hotellet og skulde stige til Vogns, da en Droske hastigt kom kørende. Det var Thora, der kom. I det Øjeblik, hun steg ud, og Jakob

saa paa hende, forstod han pludselig alt. Det var, som om noget trykkede ham mod Jorden, han svimlede, en Tanke, der af og til havde trængt sig frem mellem alle de andre Tanker, men som han straks havde jaget paa Flugt, fordi Thora aldrig havde nævnet noget derom, slog ham nu næsten for Panden.

Thora skulde have et Barn.

»Thora, Du her? Jeg vilde jo til Dig —.«

»Goddag, Jakob. Lad os gaa op.«

Jakob var underlig forlegen. Alt var blevet saa helt anderledes, end han havde tænkt sig det. Nu stod Thora og han her i det uhyggelige Værelse, og hun var saa bleg og alvorlig. Næppe havde Jakob lukket Døren, før hun udbrød:

»Hvorfra vidste Du, hvor jeg var? Hvad har min Mand sagt Dig?«

Jakob stod blot og stirrede paa hende. Hvorfor mødtes de saadan? Hun skulde jo kaste sig i hans Arme — det var uendelige Tider siden, de saas.

»Thora,« udbrød han blot.

»Hvorfor stirrer Du saadan paa mig?«

Han gik nærmere med udbredte Arme.

»Thora.«

Han saa, at det sitrede om hendes Mundvige, Graaden vilde bryde frem, men saa beherskede hun sig, veg lidt tilbage og støttede sig til en Stol.

»Nej, jeg vil ikke græde mere.«

»Men saa forklar mig dog — —.«

»Du saa det jo straks, jeg steg ud af Vognen.«

Jakob stod hos hende, han greb hende, drog hende til sig og overvældede hende med Kærtegn.

»Thora, Thora, elskede Thora, min — min. Jeg forstaar slet ikke, hvorfor vi er her, hvorfor Du er flygtet fra mig, hvorfor jeg intet vidste — intet, intet forstaar jeg, og dog føler jeg, at nu er der hændet Dig og mig en stor Lykke. Nu først kommer Lykken til os, den, som jeg kaldte paa, den, som skal knytte Dig og mig uadskillelig sammen. Thora, sig det, sig det, at Du ogsaa er lykkelig.«

Hun rev sig ud af hans Arme, sprang op og stødte det frem:

»Ja men forstaar Du da ikke, se dog paa mig. Jeg er frugtsommelig.«

»Ja — ja.«

»Men hvad er det saa, Du mener?«

»Mener, mener — det er jo vort Barn. Nu er Du min.«

Thora saa paa ham. Hun var ligbleg. Det var, som om alt Blodet strømmede ned i hendes Hænder. Saa samlede hun alle sine Kræfter, og idet hun uvilkaarligt gik hen til Vinduet, sagde hun over sin Skulder:

»Det Barn, jeg føder, er min Mands.«

»Din Mands —.«

Thora var naaet til Vinduet, hun vendte sig bort fra Lyset og støttede sig til Karmen. Det skingrende i hendes Stemme brød frem.

»Ja naturligvis. Hvis ellers?«

Jakob for imod hende. Ude paa Hotellets Gang kimede en Klokke.

»Hvis Du rører mig, skriger jeg om Hjælp.«

Da forstod Jakob endelig. Flugten, Holts Besøg, der skulde bringe ham paa Vildspor,

Fortielsen — alt forstod han. Han maatte støtte sig til en Stol. Saa slyngede han den fra sig, greb Thora om begge Hænderne og rev hende bort fra Vinduet.

Hun pressede Ordene frem:

»Vil Du igen som den Gang?«

De hørte Støj inde fra Sideværelset og nogle Stemmer ude paa Trappen. Der var En, som lo ubehersket. De huskede begge to, hvor de var. Jakob slap sit Tag, han saa ned paa Thora, der laa paa det ene Knæ foran ham, og han syntes med ét, at hun var den ringeste Kvinde, han nogensinde havde set. Men saa skød det atter op i ham, hun var jo Thora, hun var hans, hun ejede hans Barn.

»Har Du saa hørt nok,« sagde Thora og rejste sig.

»Lad os være rolige. Lad os tale sammen. Kom og sæt Dig. Dette kan ikke være Din Mening.«

Thora tav.

»Det kan ikke være Din Mening, hører Du. Det er jo fuldstændig Vanvid.«

Thora tav.

»Det er noget, Du slet ikke kan gøre.«

Denne Tavshed gjorde ham mere og mere opbragt.

»Noget, som jeg kan forhindre, hvad Øjeblik jeg vil.«

Thora saa op paa ham.

»Ja, jeg — jeg — —,« Jakob sagde det usikkert, »jeg behøver jo blot at sige til Din Mand —.«

Thora ventede, at det vilde komme. Hun huggede Svaret frem.

»Ja, Du kunde være gemen. Og dum. For Du kunde snakke til Verdens Ende, uden at han vilde tro Dig, han kunde ikke tro Dig — for hvorfra ved Du, at det ikke er hans Barn?«

»Umuligt,« brød det ud af Jakob. I det samme faldt hans Blik paa Thora, hendes Ansigt var roligt, men der gik noget som en Antydning af en Bevægelse over det.

»Sig, at Du lyver.«

»Jeg lyver ikke.«

»Jo, jo, Thora, se paa mig, det er ikke sandt.«

Hun saa ham i Øjnene.

»Hvorfor ikke? Er han ikke min Mand? Mine Drenges Fader? Jeg gav mig ikke frit til Dig. Husk paa, at Du tog mig, da jeg vilde gaa fra Dig, mens alt var godt. Og jeg har jo sagt Dig det de hundrede Gange: jeg forlader ikke mit Hjem. Aldrig — aldrig —.«

Hendes Øjne fyldtes af Taarer.

»Aldrig saa længe jeg lever.«

Jakob vilde storme videre i sin Forbitrelse, men han kom til at se paa Thora ved disse Ord. Hvor hun var blevet sørgmodig, da hun sagde dem. Og hun fortsatte, mens Taarerne stærkere og stærkere randt over hendes Kinder:

»Hvis jeg lever. For det er jo det rædselsfulde, Jakob, at Lægen har sagt baade til mig og til min Mand, at det kunde blive Døden næste Gang. Det skal Du huske paa, naar Du ikke ved alt det onde, Du vil sige til mig, at Du maaske tog mit Liv den Dag.

Derfor var det, jeg flygtede. Jeg vilde ikke sige det til Dig, og nu kunde det ikke skjules mere. Nu kan Du gøre ved mig, hvad Du vil. Alt i Verden er mig ligegyldigt. Jeg venter min Skæbne, og Du kan tale til min Mand eller lade være — det har saa lidt at sige overfor det store. Men hvis Du beklager Dig, saa skal Du dog ikke glemme hvem af os, der lider mest.«

Jakob saa paa hende, saa og saa. Hun rykkedes fra ham. Der stod noget mellem ham og hende. Han vilde fare op — hvorfor? Han vilde trøste hende — hvordan? Han tog hendes Haand, der var hed og skælvende, og kyssede den — saa mærkede han hendes Arm om sin Hals, hendes Læber mod sine i et sugende, vildt Kys som et brændende Segl paa hans Mund.

De saa paa hinanden, saa løsnedes deres Omfavnelse, saa tav de.

Og i al sin Smærte kunde Jakob ikke lade være med at smile, da han saa Thora med et lille Blik til Spejlet rette paa sit Toilette og tørre de forgrædte Øjne.

»Hvorlænge bliver Du her?«

»Saalænge til jeg har faaet Ro i mine Tanker. — Jeg vil hjem, naar det skal komme.«

»Kære Thora, vi maa tale meget sammen endnu. Nu bliver vi rolige.«

»Jeg gaar nu, Jakob.«

»Nej vist ikke, nu kan vi først tale.«

»Jeg vil ikke. Det er til ingen Gavn. Jeg ved, hvad Du vil sige. Og jeg er ikke vel, jeg taaler ikke meget. Lad mig nu gaa — maaske en anden Gang —.«

Jakob var træt. Hans Energi var brudt. Han maatte gentage alt dette for sig selv og kæde det sammen. Han havde ingen Kraft til at holde hende tilbage.

»Hvor jeg ser ud!«

Hun stod foran Spejlet, som hun saa ofte havde gjort, naar hun gik fra ham. Og i et Nu forsvandt alt det, der var, og hun blev den gamle Thora. Hun vilde sige noget, men betænkte sig. Saa gik hun atter hen til Jakob, der sad ved Bordet. Hun strøg

ham over Panden, bøjede sig saa ned og
og kyssede den.

»Tak fordi Du kom.«

Før Jakob fik set op, var hun ude af
Døren.

Nede paa Gaden stod Thora et Øjeblik.
Hun aandede dybt. Nu var det altsaa af-
gjort. Mødet mellem Manden og Jakob og
mellem Jakob og hende — det var over-
staaet alt det, hun frygtede. Nu var der
kun den skjulte Rædsel, som maatte over-
døves, som hun vilde holde tilbage, ikke
tænke paa. Hun gik nogle Skridt, standsede
saa igen. Hvem vidste! Dr. Friis havde jo
den Gang ikke sagt aldeles bestemt, og for
Resten — Læger kan tage fejl.

Thora tog sig en Droske. Siden hun nu
var i Kristiania, havde hun et Par Smaa-
ærinder at besørge, før hun med den elek-
triske Sporvogn kørte hjem til Sanatoriet.

Jakob sad længe uden at kunne tage sig
sammen. Det susede i hans Hjerne. *Det*
var altsaa sket og *det* og *det*. Kunde han

træde op og handle? Umuligt. Alt var gjort. Kæden var sluttet, og han stod udenfor.

Han tænkte paa Thora. Han forstod ikke — elskede han hende nu, da alt laa saa klart udbredt for ham, som en Strand, naar Havet er traadt tilbage? Var der ikke noget dulgt over alt, hvad hun havde gjort, som han væmmedes ved? Og dette Dobbeltspil — — denne Beregning? Han indsaa det altsammen — og dog! Der var ikke den Fornuftslutning, som ikke Længslen efter Thora forjog. Alt kunde han i dette Øjeblik ofre for hende, som Mænd ofrer deres Lykke, deres Hæderlighed, deres Forstand, deres hele Liv for en Kvinde, skønt hun er det lidet værd. Og de ved, hvad det er, de gør, og de ser, hvorhen det fører, og de gør det dog, fordi der er en Lue i dem, en Elskov, der intet skaaner — og de synes, at de drages mod Baalet, hedere og hedere blussende, og tilsidst kaster de sig jublende ind i Flammerne.

Alt glemte Jakob, naar han tænkte paa, at Thora elskede ham. Men hun elskede

ham jo ikke, siden hun nu forlod ham. Men han mærkede endnu hendes Kys paa sin Pande og sine Læber. Hun elskede ham maaske dog, men hun ofrede intet for hans Skyld, hun blev i sit Hjem, hos sin Mand, hos sine Børn.

Børnene — hun kæmpede for sine Børn, som han kæmpede for sit Barn. Havde hun da ikke Ret? Eller var der overhovedet Tale om Ret og Uret her. Var de ikke kommet ind i saadanne Forhold, hvor man hugger sig igennem i Blinde, lader staa til — med Døden i Hjærtet. Døden — Døden. Hvordan var det, Thora havde sagt? Hvor var hun bange, hendes Haand skælvede. Og han havde ikke sagt hende et Ord, der kunde give hende Styrke, han havde ladet hende gaa, ubarmhjærtig, egoistisk. Han maatte tale med hende endnu en Gang, han rejste ikke saadan, han vilde se hende, trøste hende.

Han kørte gennem Kristiania, op ad Fjældet, gennem de grønne, stille Granskove, Luften var let og høj, men over Fjorden nedenunder ham laa Taagen, hvid og tæt. Der strøm-

mede imod ham en Duft af Gran, som gjorde hans Sind lysere, Vognens Vuggen beroligede ham, han forstyrredes kun, naar den elektriske Sporvogn knitrende for forbi ham.

Han saa ikke Thora, men hun saa ham. Da han kom til Sanatoriet, sendte han sit Kort op til Fru Holt. Han fik nogen Tid efter et Svar, skrevet med Blyant, »paa Sengen.« Sætningerne var kastede mellem hinanden, Ord var sprungne over, Skriften stundom ulæselig.

Thora skrev, at hun havde følte sig utilpas, straks efter at hun umiddelbart efter deres Møde havde skyndt sig hjem fra Kristiania. Doktoren havde beordret hende til Sengs, det var mod hans Vidende og Vilje, at hun var taget til Byen, maaske havde hun ikke kunnet taale Morgenluften, hun havde lidt Feber. Det var saa pænt af ham, at han var kommet, men det gik ikke an. Doktoren vidste, at ingen kendte hendes Opholdssted. Jakob skulde rejse hjem, hun skulde nok skrive. Hun var saa glad for deres Sam-

tale. Hun havde baade frygtet den og længtes efter den.

Der var en Efterskrift:

P. s. Nu da Brevet skal bringes ned, bliver jeg saa urolig. Du maa ikke læse dette uordentlige Brev mere end én Gang, jeg kan ikke udholde at ligge her og tænke paa, at Du rejser med dette, som om det skulde være de sidste Ord fra mig til Dig. Hører Du. Jeg faar ikke en rolig Time, hvis Du gør det. Du maa sende mig det tilbage, ellers staar jeg op af Sengen og kommer selv og henter det. Blot vi dog havde vor Telefon som i gamle Dage.

Din

Thora.

Jakob skrev blot »Farvel« paa Brevet og sendte hende det op. Saa steg han til Vogns, kørte lidt, stod ud og gik langsomt ned til Byen. Langsomt, langsomt — han slentrede ned mellem Træstammerne, besejret og slap.

Han gik i den fremmede By paa Maa og Faa, han hørte Musik spille, saa en Skare af Spadserende, der talte højt og lo skingrende, Folk mødtes, slog sig sammen i Grupper og gik atter fra hinanden, han ænsede det ikke og begreb ikke, hvorledes han naaede tilbage til Hotellet.

Om Aftenen rejste han hjem. Hjem — hjem, Toget stønnede frem, hvert Øjeblik en Station, hvor søvnige Folk skændtes med Konduktørerne, eller ogsaa stod der Klynger og raabte de samme Ord op til dem, som stod i Kupeerne og vilde rejse.

Jakob lænede sig tilbage, han lukkede sine Øjne og gentog de Ord, der var blevet vekslede mellem Thora og ham — hvor fattige, hvor faa. Og da han atter stod i sine Stuer og saa, at alt derinde var uforandret, som da han forlod det, sneg den Følelse sig over ham, der ikke siden forlod ham, at han var i et Fængsel og ikke kunde komme ud. Han gik til sin daglige Dont, han gentog sit sædvanlige Liv, men der var en Mur mellem ham og Verden. Der var noget, han altid

havde i sine Tanker, og som han dog ikke vilde tænke paa. Han vovede ikke at kaste sig ud i Livet. Han gik og gik frem over en tynd Is, der hvert Øjeblik kunde briste. Og selv naar han fik Magten over sin Længsel efter Thora, naar han søgte at glemme, hvilken Munterhed og Styrke hun havde bragt ind i hans Liv, og den Glæde, hendes Skønhed havde skænket ham, saa var der dog to Ting, der aldrig gav ham Fred: hendes Død, der truede — Barnet, som aldrig skulde blive hans. Fortid og Fremtid lige mørke. Han havde dræbt hende, han skulde se sit Barn vokse op fjærnt fra sig, møde det maaske tale med det, aldrig kunne tage det til sig og sige det Sandheden. Det var næsten værre end Thoras Fare, thi det var noget vist, det kunde ikke blive anderledes.

Der var noget, som borede sig ind i hans Hjærte, saa det krympede sig. Thoras Spaa-dom, dengang hun bragte ham Bronzehaanden, gik i Opfyldelse: han glemte hende for en anden, og nu blødte hans Hjærte.

Jakob laa om Nætterne og kunde ikke sove. For at trække Tiden ud, gik han sent om Aftenen lange Ture ned gennem Byen, mødte Sværmen fra Theatrene og Varieteerne, betragtede det lyssky Liv, der i disse Timer levedes i de mørke Gader. Han spejdede efter et Opløb, et Skændsmaal, et Vognuheld for at faa noget at gaa efter. Eller han drev ud ad Langelinje, gennem de øde Gader ved Frihavnen, langs Søerne.

Herude mødte han en Aften Holt. De standsede forlegne begge to. Jakob tænkte, at Holt gik i samme Ærinde som han.

De gik lidt tavse ved Siden af hinanden, saa talte de om Vejret, om sene Spadsere-ture, om alle disse Tage og Gavle, der blev saa smukke i det blege Skær, endelig maatte Jakob spørge:

»Hvad hører De fra Deres Kone?«

Holt mumlede, at hun havde det godt.

»Kommer hun snart hjem?«

»Meget snart.«

Hvor han var blevet stille og trykket — Thoras Mand. Og dog syntes Jakob, at

Holt var glad ved at have en at gaa ved Siden af, han gik langsomt og trak Tiden ud, snakkede af og til forceret, tav saa længe. Da de kom til Holts Port, maatte Jakob gaa op med. Holt bad saa indtrængende, nervøst.

Der var mørkt i Lejligheden, Jakob saa kun Holts Stue. Men den tomme Entre, Dørene, der ikke aabnedes, og Stilheden fremkaldte Indtrykket af, at Lejligheden var ubeboet.

Holt bragte Whisky og Cigarer. Jakob saa straks paa den Maade, han skænkede i sit Glas, at han var vant til at drikke. Han sad sløvt i Stolen og skyllede den stærke Blanding ned, saa begyndte Whiskyen at virke, Rusen kom, Øjnene blev stirrende, Sveden sprang frem paa Panden, han skænkede igen og drak.

Og saa kom det, som Jakob længe havde frygtet, det, han havde mærket gennem forblommede Ord — Fortroligheden. Jakob vilde gerne have flygtet for den, men han maatte blive og høre.

Usammenhængende for alle andre, klart for Jakob kom Holts Bekendelser. Om Lægens Advarsel, og om hans Strid, om Thoras og hans Fortvivlelse og om Faldet, dengang efter Sverrigsrejsen, ja, kort Tid efter — — hvorfor? — han vidste det ikke, Thora heller ikke, men det var som en Skæbne, der drev dem.

Og hvis hun nu døde. Hvis hun døde under de Rædsler, han engang før havde set, saa var det ham, som dræbte hende. Og Thora! Hvor var hun bange. For hvert Brev, hun skrev, steg Angsten. Nu kom hun hjem — for at dø hjemme, skrev hun.

Og atter Selvbebrejdelser, alle Selvpinslerne fra hans Ensomhed, som han nu søgte et Øjeblikks Lettelse for ved at tale derom til en anden. Imorgen vilde han fortryde hvert Ord, imorgen vilde han rende Panden mod Væggen i Raseri over, at han havde udleveret Thora og sig selv til en Fremmed.

Han kom den næsten Aften til Jakob, ulykkelig og dog ude af Stand til at tie, nu

da han var begyndt. Naar han gik med ham gennem den mørke By, var han saa optaget af sit eget, at han slet ikke tænkte paa, hvilket Indtryk det gjorde paa Jakob. Og naar Jakob stod overfor denne Mand, der led ufortjent, som følte sig tynget af noget, han ikke havde begaaet, og hvis Skyld han kunde fjærne ved et Ord, saa følte han sig hildet i et Spind, der var saa forviklet, at de enkelte Traade ikke kunde redes ud fra hinanden. Thi for det første kunde Holt ikke tro ham, for det andet vilde Thoras Benægtelse omstyrte alt, for det tredje — var Sandheden ikke i og for sig endnu værre?

Saa tav Jakob og bar Holts Fortrolighed som en Slags Straf. Holt blev fortroligere og fortroligere, det var, som om Ensomheden havde brudt al Stolthed i ham. Og selv om hans Ord dog stadig var forblommede, saa forstod Jakob, der kunde supplere alt fra sig selv, hver Time i Thoras Samliv med sin Mand. Der var Nætter, hvor Jakobs Strube snøredes sammen under usynlige

Hænders Tag. Den drukne Mands Bekendelser, det nye, hæslige Billede af Thora, hendes dobbelte Utroskab mod Mand og Elsker — han vilde frigøre sig for alt dette, kaste det fra sig, han kunde jo gøre det, nu han var udenfor.

Ja — hvis Barnet ikke havde været. Hans Barn. Hans og Thoras Kærligheds Barn. Han kunde slaa denne Følelse hen, den vendte dog atter og atter tilbage. Der var skabt et Faderinstinkt i ham, samtidig med at han skabte sit Barn. Det var jo ham selv, dette Barn, han ejede det, saadan som hans Forældre havde ejet ham.

Nu nærmede Afgørelsen sig. Dr. Friis, som Jakob en Aften traf hos Holt, vilde have Thora hjem, han gav hverken Haab eller det modsatte, han søgte at berolige Holt, lagde sin Haand paa hans Arm, da han vilde skænke i sit Glas.

Ved Afskeden trak Holt Jakob ind i Stuen igen og hviskede:

»Nu kommer Thora altsaa hjem, og jeg siger Dem Farvel. De skal ikke mere komme

til mig, hun maa aldrig ane, at vi har — — at vi to har — — at jeg har sagt Dem dette. Hører De? Ja jeg ved, at De er en Mand, jeg kan stole paa, men det beroliger mig at høre Dem love mig, at De vil tie. Søg at glemme. Jeg er en ulykkelig Mand, og jeg er næppe mig selv mægtig — — — De ved ikke, hvor jeg elsker Thora og Børnene og mit Hjem.«

Jakob hørte i nogle Dage intet. Han ventede et Bud fra Thora, nu havde de jo deres gamle Meddelelsesmiddel, Telefonen, den, der syntes skabt just til deres Brug, som nødig ser hinandens Øjne, naar de taler sammen.

En Aften ringede Holt op. Thora havde bedt ham — — hun havde faaet saadan Lyst til at tale med et fremmed Menneske — — de sad saa alene Aften efter Aften — —.

Jakob løb derhen. Dør sad hun i den halvdunkle Stue, næsten skjult af Sjaler i den dybe Lænestol. Hun rejste sig ikke op, mens Jakob var der. Hun var bleg, den dybe Glød, der havde blændet Jakob straks

ved deres første Møde, var udslukt. Kun Øjnene glødede, dybt inde. Hun bad sin Mand sige en Besked til Pigen. Og da hun var ene med Jakob, strakte hun sin Haand, der var skæmmet og ikke mere kunde bære Ringe, ud imod ham og sagde:

»Jeg vilde se Dig endnu engang. Hvad har Du tænkt i al denne Tid? Aa nej, svar mig ikke. Jeg vil jo blot sige Dig, at Du maa ikke glemme mig for let.«

Og med lidt af sit gamle Smil føjede hun til:

»Og pas paa min Bronzehaand — og Dit Hjærte!«

Hvor kunde Jakob nu spørge og tale. Hvor kunde han tvinge denne sørgmodige Stemme til at svare. Han kyssede Thoras Haand for sidste Gang, mærkede atter det lille Tryk — saa var alt forbi. Kort efter gik han.

Men da han i de følgende Dage intet hørte, var det, at han en Aften, svækket i sin Vilje af Søvnløshed og ude af sig selv af Nervøsitet, gik op til Dr. Friis og uden

at bryde sig om, hvad han forstod eller ikke forstod, tog det Løfte af ham, at han vilde sige ham, naar han blev kaldt til Holts og telefonere, saa snart det var overstaaet — — Nat eller Dag, han var ved sin Telefon.

Friis saa paa ham, forstod maaske noget, men lovede, hvad han bad om.

Timerne var gaaet, mens Jakob fortalte Hammer om dette uden at nævne Navne, ofte forvirret, afbrudt, standsende eller svarende paa Vennens Spørgsmaal.

Det var dyb Nat. Kun nogle drukne Mænds Skraal, naar de tumlede op af Beværtningen i Kælderen ved Siden af, brød Stilheden. Og saa af og til en stille, hviskende Stemme, der blev trættere og trættere:

»Det er jo mig — — — det er jo mig.«

»Hvad Pokker er det,« sagde Hammer og gik til Vinduet. »Jeg har hørt det længe.«

Han saa ud. I Mørket skimtede han Omridsene af en Pige med opkræmmet Hat, der

stod paa Hjørnet og trak de drukne Mænd i Armene.

»Ja, kære Ven,« sagde Hammer og vendte sig bort fra Vinduet, »jeg forstaar saa godt Din Uro og vel ogsaa Din Sorg. Og trøste Dig hverken kan eller vil jeg. Men prøv engang, om Du ikke alligevel tager det lidt for tungt. Du forstaar ikke hende, siger Du? Ja mon. Du vil vist ikke. Det vil vi saa nødt, naar vore Følelser og Stemninger tørner sammen med vor Forstand. Ja, jeg vil ikke sige noget ondt om hende, som Du elsker, og som nu maaske ligger og drages med Døden. Men det vil jeg sige Dig, Jakob, og jeg synes ikke, det er saa uvæsenligt: det var hende, som tog Dig med Vold, og ikke omvendt.«

Jakob vilde fare op.

»Ja, ja, tro Du mig. Der gives Kvinder, som ikke kan lade være med at vove sig lige til den yderste Spids af det, de i deres Jargon kalder det »tilladelige«, som rent instinktmæssigt maa drive den, der forelsker sig i dem, dybere og dybere ind i For-

elskelsen ved alle Midler, med den største Dristighed — lige til det afgørende. Saa bliver de bange, saa vil de alligevel hellere hjem igen, saa vil de høre op, mens Legen forsaavidt er god. Men naar det saa gaar som her — oprigtig talt, saa er Skylden efter min Mening ikke Mandens. Hvis han da ikke er en af disse Sportsmænd, der driver det efter Princip, men saa tager man ikke saa tungt paa det som Du.

Men Du overdriver Dit Ansvar, og engang vil Du give mig Ret. Det nytter ikke at gaa rundt i Livet med al denne Ømfindlighed og altfor mange Hensyn til de andre. Som Livet behandler os, saaledes maa vi behandle det til Gengæld. Du skulde aldrig være gaaet op til hende efter hendes Hjemkomst, saa havde Du nu været en fri Mand. Naa, jeg sidder her og snakker, som jeg kan. Kære Jakob,« Hammer gik hen til ham, »det er nu alligevel en trist Historie. Det gør mig saa ondt for Dig. Hvad vilde Du ogsaa udenfor Samfundet? Du var netop skabt til at have et Hjem, til at være Din

Kone tro og Dine Børn og os andre et Eksempel.

Du har indrettet Dig forkert fra Begyndelsen. Man maa tage sit Parti.

Du har saa tit let af mig og min Letsindighed, naar jeg strøg Dig forbi med en lille Veninde. Ja, ja Du — de er Lynafledere for os, der er bange for Brandfare. Den store Kærlighed, ja Du, det er vist den, vi har, naar vi er sytten Aar, og den højere Selskabeligheds Skøger — dem har jeg altid været bange for.»

Saa gik Hammer, den lykkelige Hammer. Hvad nyttede alle hans Ord — han vilde trøste Vennen og talte dog blot om sit eget. Saadan var de alle. Og alligevel! Han brugte de Ord: en fri Mand. Der laa noget forunderligt lokkende deri. En fri Mand.

Jakob gik hen til Skrivebordet og faldt ned i en Stol. Hvor var Luften tung herinde, Lampen lyste saa svagt. Jakob døsede, hans Hjerne var træt, men hvergang han vilde slumre lidt, faldt hans Hoved forover, saa han vaagnede derved. Fingrene holdt han

paa Telefonens Klokker. Men de tav. Den stod saa rolig, Telefonen, hans og Thoras tro Medvider, gemmende over al sin Mystik — — hvorfor sitrede den ikke, hvorfor ringede ikke dens Klokker.

Den gik, den lange, ubarmhjærtige Nat. Jakob for op med en Kuldegysning, der var koldt og mørkt i Værelset.

Gennem Gardinerne faldt et blegt Skær af Dag ind over Skrivebordet, Broncehaanden fik et gustent Skær, som var den et Ligs Haand, Jakob flyttede den.

Han gik hen og trak det ene Gardin fra Vinduet og saa ud paa Gaden, Dagskæret var kommet, uden Sol, uden Lys, det var blot mindre Nat end før.

Thora, Thora, nu kom Dagen. Skulde hun faa den at se — — eller — — hvad var det? Hvorfor sprang hans Tanker saa vildt, hvorfor saa han ikke Thora, som hun var, eller Thora, som hun laa og led, men Thoras Begravelse — — Kisten — — Holt — — sig selv, hver Bevægelse. — —

Han vækkedes af en Vogns Rullen, en Klirren, nu kom der Mennesker derude, de smaa Mælkedrenge pustede i deres Fingre og raslede med Spandene, Arbejdere kom til Syne — og nu dukkede Avismanden frem ovre ved Gitterporten, han trak Voksdugget af sit Avisstativ, trykkede Pelshuen fastere paa sit store, graa Hoved og gik frem og tilbage for at holde Varmen.

Larmen steg og steg, der kom flere Vogne, flere Mennesker, det gustne Skær blev graaligt. Nu kom den, Dagen. Ubarmhjærtigt sled Verden sig atter en Dag videre, uden at standse et Nu ved den enkeltes Smærte, uden at bryde sig om Liv eller Død, de, der standsede, maatte knuses. De, som af en eller anden Grund kom udenfor, de, som ikke fulgte med, i Graad og Glæde, men altid fremad, de, som ikke, naar alt kom til alt, tog Tilskikkelserne, som de var, og naar de var tunge, læssede dem paa Ryggen som Byrder, og naar de var lyse, bar dem stolt som Fakler, men altid fremad, altid ind

mellem de andre — de blev tilbage, og de maatte knuses.

Dagen kom. Hvor alle fik travlt. Dampfløjterne peb, Avismanden solgte Nyhederne, Trin paa Trin over den smudsige Stenbro, fremad og ind i Taagen.

Hvor endeløst trist for den, som blot saa derpaa. Herind skulde ogsaa han, uden Klage, uden at kunne glemme, uden at have ejet Lykken — ud til de andre, og imens døde maaske Thora og hans Barn langt fra ham, eller de levede, og han naaede dem aldrig — — fremad, fremad ind mellem de andre.

Livet er mod os, som vi er mod det — var det ikke Hammers Lære. Det hele var en Kamp, og det var usselt for en fri Mand at tigge om Naadestødet og ligge klynkende, mens hele Sværmen trængte frem over ham.

Jakob lukkede Vinduet op, Luften strøg ind over ham, fugtig og forfriskende. Han følte Trang til at styrte sig ud mellem de andre som i en isnende Strøm, bore sig frem, glemme alt i Kampen.

Han for sammen. Telefonen bag ham ringede. Hans Hænder skælvede — nu kom det, Budskabet.

Som et Lyn gik det gennem hans Hjerne: jeg vil ikke høre det. Han vilde svigte, som han selv var blevet svigtet. Nu var det afgørende Øjeblik der. Gav han efter nu, saa bemægtigede Thora sig atter hans Liv — om hun levede eller døde. Saa blev Spindet draget over ham.

Telefonen ringede igen. Svigtede han nu, da Thora kaldte ham til sit Leje, saa var han ude i Strømmen, saa var han som de andre — og Thora kunde dø eller leve med sit Barn, han havde frigjort sig.

Telefonen ringede atter, stærkere.

Jakob stod ved Skrivebordet og klamrede sig med begge Hænder fast til det. Og han mumlede med sammenbidte Tænder:

»Jeg svarer Dig ikke, Thora. Jeg svarer Dig ikke.«

Saa tav Telefonen.

INDHOLD.

	Side
Den døde By (1898)	1
Telefonen	77

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

L'ouvrage m'a semblé bien écrit, d'une plume alerte et souvent spirituelle.

Niels Møller (Letterstedtske Nordisk Tidsskrift): Dr. Levin har med stor Flid og vaagen Varsomhed studeret Hugos Levned og Skrifter og udredet Traadene fra hans Sjæleliv til hans Digtning. Han er Herre over sit Æmne og hjemme i Litteraturen om Hugo. Han viser sig helt igennem som en forstandig og vagtsom Kritiker, der bruger sine egne Øjne og husker godt. Mange af hans Domme og Gætninger er overbevisende og tiltalende. — — — I det Hele har Dr. Levin Ære af det Skrift, hvormed han hylder Hugos Hundredaarsdag, og vi kan kun være taknemlige for den Lærdom, det bringer.

E. Philipot (Politiken): Naar en Franskmand ser Titlen paa Dr. Levins Bog, gribes han uvilkaarligt af en vis Uro, og han tænker: Hvad vil denne nordiske Kritiker sige om vor Digter? Man behøvede kun at læse de første Sider i Poul Levins Bog for at forstaa, at Frygten var uden Grund, og at her foreligger en Studie, der paa samme Tid er lærd og begejstret: Victor Hugo forstaaet af en poetisk bevæget Kritiker. — — Skildringen af Hugos Forvisning er et Mønster i denne Art.

Sophus Michaëlis (København): Bogen er skrevet af en klog og kyndig Forsker, der aandfuldt og fyldigt gennemfører sit kritiske og æstetiske Helhedssyn. Fremstillingen er overalt fængslende og rig paa saglig Vurdering. — — Forfatteren er lykkelig inspireret af sin store og rige Opgave og røber overalt sin litterære Dannelse, sin særlig dybe Indsigt i det valgte Æmne og sin paalidelige Vurderingsevne.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

POUL LEVIN

OVIDS UNGDOMSDIGTNING
EN ÆSTETISK STUDIE

1898

3 KR. 50 ØRE.

SEJR

SKUESPIL I EN AKT

1899

1 KR. 50 ØRE.

EGNE OG STÆDER
ÆSTETISKE STUDIER

1899

3 KR. 50 ØRE.

Paa Brødrene Salmonsens Forlag

ANTOINETTE

SKUESPIL I TRE AKTER

1895

2 KR.

Paa Det Schuboeske Forlag

CHRISTIAN WINTHER

ET DIGTERBILLEDE

1896

75 ØRE.

